

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**



НАУКОВІ ПОШУКИ МОЛОДИ У ТРЕТЬОМУ ТИСЯЧОЛІТТІ

**Тези доповідей
державної студентської наукової конференції**

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЇ,
ЛІНГВІСТИКИ ТА ПЕДАГОГІКИ**

12 березня 2015 року

**Біла Церква
2015**

Редакційна колегія:

- Даниленко А.С.**, д-р екон. наук, академік НААН, ректор, голова оргкомітету;
Новак В.П., д-р біол. наук, перший проректор, проректор з навчально-методичної та виховної роботи;
Сахнюк В.В., д-р вет. наук, проректор з наукової та інноваційної діяльності, заступник голови оргкомітету;
Хахула Л.П., канд. пед. наук, начальник відділу навчально- методичної та виховної роботи;
Борщовецька В.Д., канд. пед. наук, декан факультету права та лінгвістики;
Олешко О.Г., канд. с.-г. наук, голова НТТМ університету;
Резнік В.Г., асистент, координатор НТТМ факультету;
Сокольська М.О., зав. редакційно-видавничого відділу, відповідальний секретар;
Царенко Т.М., канд. вет. наук, начальник відділу науково-дослідної та інноваційної діяльності.

Наукові пошуки молоді у третьому тисячолітті: тези доповідей державної студентської наукової конференції «Актуальні питання культурології, лінгвістики та педагогіки», 12 березня 2015 року. – Біла Церква, 2015. – 48 с.

У збірнику висвітлені дослідження студентів з актуальних питань культурології, лінгвістики та педагогіки.

УДК 631.153.3

ВОЛИНЕЦЬ Д.В., студентка 1 курсу
Науковий керівник – **МЕЛЬНИК А.І.**, канд. пед. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

NEW CHALLENGE TO WEED CONTROL

There is an increased interest in organic production among farmers and industries with current organic food sales. Demand for organics is expected to continue with sales of organic foods.

Organic producers rank weeds as their number-one problem. Hand weeding and cultivation are the most popular physical methods for weed control utilized by organic growers. However, hand weeding is becoming cost prohibitive, while repeated cultivation increases the chance for soil erosion and promotes emergence of new weed flushes. In addition, there are only a few organic herbicides approved for use in organic production, and they are very expensive.

Therefore, the paper is aimed at evaluating various alternative and integrated methods of weed control. The subject of the research is the use of propane for weed flaming as one of the alternative methods for weed control in organically grown agronomic crops.

Propane is a gas normally compressed and stored as a liquid. It is most commonly used for space and water heating, and as a fuel for engines. However, its applications are rapidly growing due to new technology development. Propane is nontoxic, colourless and virtually odorless. It is used as agricultural equipment.

During the flaming process, heat from the flame is transferred to plant tissues increasing the thermal energy of plant cells and resulting in coagulation of cell proteins if the temperature exceeds 50 degrees Centigrade. Furthermore, exposing plant tissue to a temperature of about 100 degrees Centigrade for a split second, e.g., 0.1second, can cause cell membrane rupture, resulting in water loss and plant death.

Based on the last data, broadleaf weeds and broadleaf crops are more susceptible to flaming than are grassy species. There are no complete kill of barnyard grass or green foxtail, as the plants regrew in three or four weeks. Despite the regrowth, flaming provided early season control of both grassy species by severely reducing their growth, thereby offsetting their competitive ability against the crop. Similarly, corn was less susceptible to flaming than were soybean and sunflower. Such differences are likely a result of the physical positioning of the species' growing points at the time of flaming.

УДК 602.6

КОЛОМІЄЦЬ В.О., студент 1 курсу
Науковий керівник – **МЕЛЬНИК А.І.**, канд. пед. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

AREAS OF RISK ASSESSMENT RESEARCH ON TRANSGENIC PLANTS

The future promises the development of transgenic plants with characteristics beyond those now familiar, such as herbicide tolerance and protection against insect and virus damage. The focus of risk assessment research on transgenic plants is for the development of basic, universal or generic principles, rather than to address specific research on proprietary products, so that the outcomes will have the broadest applicability for risk assessment.

For each new transgenic plant intended for commercialization, risk assessments are done on a case-by-case basis, tailored to a specific trait introduced into a particular plant. As transgenic plants with new traits are developed, risk assessors will need to understand the types of effect to be evaluated, from the molecular to the organismal to the ecosystem level.

The main areas of risk assessment research on transgenic plants are molecular impact of transgenes, stable expression and persistence of transgenes, genetic outcrossing in plants, outcrossing reduction in plants.

Firstly, several different kinds of trait have been engineered into plants to date, including herbicide tolerance, virus- and insect- resistance, sterility, and product quality traits. Increased knowledge of the expression of introduced genes within transgenic organisms will increase the ability to predict unintended effects.

Secondly, evaluation of the stable inheritance and expression of transgenes is necessary to determine their efficacy. Understanding persistence will allow better prediction of potential positive or

adverse impacts. The stable persistence of a transgene in the gene pool of a plant population may allow control of diseases such as Chestnut Blight and Dutch Elm Disease.

Thirdly, the potential for transgene transfer, or “gene flow”, is an important consideration. However, gene flow itself is not necessarily an adverse event. The potential for hazard associated with transgene transfer should be assessed on a case-by-case basis since it depends on the biology of the plant and the trait involved.

Fourthly, baseline biological research on factors that reduce or prevent outcrossing is needed for commodity crops, grasses, perennials. The new techniques to reduce or prevent outcrossing would expand the tools available to address agricultural and other environmental concerns.

УДК 581.89

ЯНЧЕВСЬКА О.Є., студентка 1 курсу

Науковий керівник – **МЕЛЬНИК А.І.**, канд. пед. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

WHY DO PLANTS REQUIRE SO MUCH WATER?

Consider these numbers: one inch of rain covering an acre of land, i.e., 43, 560 square feet, constitutes 27, 154 gallons of water. A gallon of water weighs 8.35 pounds, so one acre-inch of water from rain or irrigation weighs 213,613 pounds, or about 115 tons. Each plant, if there were 110,000 plants per acre, would require about a five-gallon bucket of water during the season.

The paper is aimed at focusing on crop plant water use and drought tolerance, the ways to achieve greater water-use efficiency without a yield trade-off. The subject of the research is the biological processes of using water by plants.

Plant leaves gather light energy to convert a carbon dioxide (CO₂) molecule into carbohydrate CH₂O via a process known as “photosynthesis”, during which two water molecules are also fractured to obtain the hydrogen protons and electrons needed to reduce the carbon, which thereby releases oxygen (O₂) and a water molecule. The photosynthetic reaction shows that plants “consume” one net H₂O molecule for every CO₂ molecule fixed and reduced. However, plants use much more H₂O than that. When a leaf pore, known as a stomatal aperture, opens to let CO₂ enter the leaf, H₂O simultaneously escapes from the very humid leaf interior to the less humid, often quite dry, atmosphere. This process is called “transpiration”. During the time it takes for just one CO₂ molecule to pass through a leaf pore on a typical summer day, H₂O molecules will pass by and exit that same leaf pore as water vapor.

To avoid dehydration, a plant’s root system must continuously explore the soil to scavenge the water needed to replenish this substantive transpiratory daily water loss. Because the plant has no choice but to exchange many molecules of H₂O for every CO₂ molecule it requires, photosynthesis and transpiration are highly coupled processes.

The key to better drought tolerance is the CO₂/H₂O exchange ratio, which is known as water-use efficiency or transpiration efficiency.

Some scientists have focused on reducing the amount of transpiratory water loss per photosynthetic unit of CO₂. However, this approach, often used by biologists, will almost invariably result in a lessened stomatal aperture during parts of the day or growing season.

УДК 364.85

МАХОВИК К.А., студентка 1 курсу

Науковий керівник – **МАРЧУК В.В.**, канд. пед. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

DUTCH CATTLE BREEDS

Delta Vera 3 milk production in 305 days 10,979 kg 3.50 % fat 3.22 % protein Nobility obliges. That is for sure what can be said about Delta Canvas, the new start of the Dutch cattle breeding world. In

all senses a dream bull for improving both black & white and red & white Holsteins. Canvas is black but processes the Red-factor. Therefore when used on Red Holsteins he will deliver 50% red & white calves. The Red-factor originates from his sire Delta Sparta, a solidly proven bull but not responsible for the nobility in the pedigree of Canvas. Delta Sparta did not claim any greatness. No special awards in the show ring with a total score for 104, no extreme performance in production with a slightly positive money index. Of course his more than 4000 daughters brought him overall satisfaction through good scores for fertility, condition and udder health. Very good farmer's cows.

The nobility of Canvas however is found in the female side of his pedigree. His dam Delta Canberra (VG 87) Can be considered as a princess from a royal family. Her own sire Celsius is worldwide recognized as one of the stalwarts of Holstein breeding especially in milk yield and sound legs and feet. Canberra performed greatly in the harsh conditions of the Delta test herd with a junior 2 years old record of 11,277 kg milk with 3.8 % fat and 3.5 % protein. Her dam Delta Camilla (VG 87) was also a Delta test herd graduate with an impressive record as a junior 2 year old of 10,481kg milk with 4.9 % fat and 3.8 % protein.

All these records in a competitive herd whit two milkings per day and no B.S.T. Where does the great genetic quality of this now famous dam-granddam pair come from? No surprise here as the deeper family is known the world over. It goes as far back as to the famous brood cow Walkup Astronaut Lou Ann (EX 94), a product of Paclamar Astronaut x RORA Elevation both true foundations sires of the Holstein breed. The known production transmitter Carlin M. Ivanhoe Bell sired Lou Etta (VG 88), probably the words best brood cow ever. We all remember her grandsons Etazons Lord Lily and in Denmark Kol Nixon. Her most famous daughter was definitely Delta Esmeralda (VG 86). Why most famous?

First of all through her two influential sons Delta Lava and Delta Novalis. Not only great breeding bulls in their time but very prominent as sires of the top of the crop today. Both sires excelled in the transmissions of great durability, a typical characteristic of this cow family. Delta Camilla, the granddam of Cavans, can be considered as Esmeralda's best daughter. She understood fully what 'nobility obliges' meant by presenting her grandson Canvas, a new star for both red & white and black & white Holstein breeding.

УДК 694.41

КОНДРАТЕНКО А.О., студентка 1 курсу
Науковий керівник – **МАРЧУК В.В.**, канд. пед. наук.
Білоцерківський національний аграрний університет

PROPER COW MANAGEMENT

Cow comfort is a key word here. Cow comfort consists of hygiene (flooring, cubicles), ventilation and space. As cows have to lie down for 12 to 14 hours a day, the cubicle design must be right.

Ease in lying down and standing up is very important here. Cubicles must be long and wide enough to allow them to do so. Any neck rails placed too far backwards become obstacles for the cows to stand up. Head space is needed for the cow to lunge forwards in order to get up. It is not advisable that cows are housed on concrete as this may causing hock lesions. Bedding has to be comfortable. There is a wide choice of mats. They should be soft and non-slippery, but also easy to clean. Deep cubicles with soft bedding like shavings, straw or sand are very comfortable for the cow, but more labour intensive.

Floors, often concrete slats or solid floors, are hard, often wet and slippery. They cause infectious foot diseases and laminitis, they stimulate haemorrhage of the soles. Regular cleaning by (automatic) scrapers (once every 1.5 hrs) decreases infectious diseases and keeps the feet clean and dry. Bad quality concrete floors, which are slippery and have holes and sharp ridges, cause damage to the claws and feet. Ventilation is necessary for a dry and fresh climate. Intel of air has to be big enough, nowadays the side walls are often completely open. By means of a curtain the inlet can be filtered if necessary. Open walls allow a drier climate on claw level. The outlet has to be big enough too, of course.

Last but not least, overstocking is not right, every cow should have a cubicle and a space to eat. This is of great influence on the lying time and standing time of the cows. Cows lowest in the pecking order (often heifers) are most affected.

All these records in a competitive herd whit two milkings per day and no B.S.T. Where does the great genetic quality of this now famous dam-granddam pair come from? No surprise here as the deeper family is known the world over. It goes as far back as to the famous brood cow Walkup Astronaut Lou Ann (EX 94), a product of Paclamar Astronaut x RORA Elevation both true foundations sires of the Holstein breed. The known production transmitter Carlin M. Ivanhoe Bell sired Lou Etta (VG 88), probably the words best brood cow ever. We all remember her grandsons Etazons Lord Lily and in Denmark Kol Nixon. Her most famous daughter was definitely Delta Esmeralda (VG 86).

They cause infectious foot diseases and laminitis, they stimulate haemorrhage of the soles. Regular cleaning by (automatic) scrapers (once every 1.5 hrs) decreases infectious diseases and keeps the feet clean and dry. Bad quality concrete floors, which are slippery and have holes and sharp ridges, cause damage to the claws and feet. Ventilation is necessary for a dry and fresh climate. Intel of air has to be big enough, nowadays the side walls are often completely open.

УДК 811

САПЕГОВ В.С., студент 2 курсу
Науковий курівник – **ШМИРОВА О.В.**, канд. пед. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

HANDSHAKE HISTORY

There's an amazing diversity of greeting customs around the world. In Tibet sticking out your tongue can be a way of welcoming people. In New Zealand, Maori greet each other by touching noses. Ethiopian men touch shoulders, and in the Democratic Republic of Congo, male friends touch foreheads. In many Asian countries, people bow to each other when meeting. And in some European countries, as well as Arab countries, hugs or kisses on the cheek are more the norm. While this wasn't always true, the most common physical way to greet people around the world is now the handshake.

It's become so ubiquitous that you may never have thought about why people shake hands. The history of the handshake dates back to the 5th century B.C. in Greece. It was a symbol of peace, showing that neither person was carrying a weapon. During the Roman era, the handshake was actually more of an arm grab. It involved grabbing each other's forearms to check that neither man had a knife hidden up his sleeve. Some say that the shaking gesture of the handshake started in Medieval Europe. Knights would shake the hand of others in an attempt to shake loose any hidden weapons.

While handshaking is still the most ubiquitous greeting around the world, it may be losing ground in the US. The fist bump was, until recently, a gesture mostly used by athletes and young people. Now it's becoming more and more common among everyone, including older people. Even the President of the United States is a fan of the fist bump. According to one survey, forty nine percent of Americans sometimes choose the fist bump over a traditional handshake greeting. The fist bump, made by making a fist and lightly touching knuckles, may be a more fashionable greeting, but for many it's a pragmatic choice. Many survey participants said they preferred the fist bump because they were afraid of catching germs by shaking hands.

УДК 811.111:636

ПОЛЯКОВ Д.С., студент 1 (СП) курсу
Науковий керівник – **ШМИРОВА О.В.**, канд. пед. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

HOW BUTTERFLIES SELF-MEDICATE

Infectious diseases are still the main cause of human suffering and death around the world. Every year, millions of people die of diseases such as T.B., malaria, HIV.

Some of biologists are studying monarch butterflies. Now, monarchs are extremely famous for their spectacular migrations, but because they get sick. They get sick like you. They get sick like me. And I think what they do can tell us a lot about drugs that can be developed for humans.

Biologists spend a lot of time in the greenhouse growing extremely picky eaters. They only eat milkweed as larvae. Luckily, there are several species of milkweed that they can use. These are chemicals that are toxic. They are toxic to most animals, but not to monarchs. In fact monarchs can take up the chemicals, put it in their own bodies, and it makes them toxic against their predators, such as birds.

So what biologists did during their job is grow plants in the greenhouse, different ones, different milkweeds. Some were toxic, including the tropical milkweed, with high concentrations of these cardenolides. And some were not toxic. And then they fed them to monarchs. Some of the monarchs were healthy. They had no disease. But some of the monarch were sick, and what found is that some of these milkweeds are medicinal, meaning they reduce the disease symptoms in the monarch butterflies, meaning these monarchs can live longer when they are infected when feeding on this medical plants. And when they found it, they had this idea, they thought, what if monarchs can use this? What if they can use these plants as their own form of medicine? What if they can act as medical doctors?

So biologists started doing experiments. In the first type of experiments they had caterpillars, and gave them a choice: medicinal milkweed versus non - medicinal milkweed and then measured how much they ate of each species over their lifetime. And the result, as so often in science, was boring: fifty percent of their food was medicinal. Fifty percent was not. These caterpillars did not do anything for their welfare.

So then they moved on to adult butterflies, and started asking the question whether it's the mothers that can medicate their offspring. Can the mothers lay their eggs on medicinal milkweed that will make their future offspring less sick? They have done these experiments now over several years, and always get the same results. They put a monarch in a big cage, a medicinal milkweed on one side, a non-medicinal on the other side and then they measure the number of eggs that the monarchs lay on each plant. And what they find when they do that is always the same. Monarchs strongly prefer the medicinal milkweed. In other words, what these females are doing is they are laying 68 percent of their eggs in the medicinal milkweed. What they do is they actually transmit the parasites when they're laying their eggs. They cannot prevent this. They can also not medicate themselves. But what these experiments tell us is that these monarchs, these mothers can lay their eggs on medical milkweed that will make their future offspring less sick.

УДК 633.16

ПУСТІЛЬНИК О.О., студент 1 курсу
Науковий керівник – **ЛОБАЧОВА С.В.**, асистент
Білоцерківський національний аграрний університет

MODERN TECHNOLOGIES IN BARLEY GROWING

Barley has always been an important crop in the agriculture of Ukraine. It is widely used in cattle feeding as well as in production of different products.

Barley growers have access to a number of barley varieties though only few of them are sown in Ukraine. It is a generally accepted fact that identifying the variety that is best suited to a region and will give the greatest return requires consideration of a number of factors including relative yield, disease resistance, marketing options, the probability of achieving particular quality grades.

The decision to grow either a malting or feed variety may depend on one or more factors, including; the difference in payments between malting and feed grades related to yield differences, the probability of producing a malting grade barley, availability of malting storage segregations in storage facilities and disease resistance and agronomic considerations. For long term stability in farm returns and market supply and demand, farmers now growing only feed varieties should consider including some malting varieties in their cropping.

When growing barley, the soil is very important. As with other grains and plants, lots of oxygen and moisture is needed. For winter barleys, the colder the temperature, the better. The winter type will produce multiple stems.

Generally, spring types are easier to grow and more adaptable to varying conditions. The most dangerous fungus is the smut. If this fungus spreads, the grains may have stunted growth or die off.

Barley can be grown successfully on a wide variety of soil ranging in texture from sandy to heavy loam. However, it thrives well in well drained, moderately fertile loam or light soil. Earlier, the concept

was to plough the field for a fine tilth. The desired tilth may be obtained by one ploughing with soil turning plough followed by 2–3 harrowing. The land should be planked after every harrowing as it breaks the clods. The roots and stubbles of previous crop and weed should be picked – up and thrown out of field as they attract termites. Barley, being a shallow rooted crop, responds well to light textured fine seed bed. Recently after multilocational experimentation in coordinated programme, it has been recommended to go for reduced tillage, i. e. one harrowing, cultivator, planking and then sowing. It will save time, energy, reduce cost of cultivation and produce similar yields. Highly fertile soil cause severe lodging with excess of nitrogen which also increase the nitrogen content in the grains, which is unsuitable for malting. Barley can be well grown to saline – alkaline soil because of its tolerance. An uneven seedbed causes uneven development of the crop and in the end also uneven ripening and quality.

УДК 631.134

ШКАЛОВА Є.А., студентка 1 СП(б) курсу
Науковий керівник – **РЄЗНІК В.Г.**, асистент
Білоцерківський національний аграрний університет

PARTICULARITY OF RABIES EPIDEMIOLOGICAL PROCESS IN UKRAINE

The article analyzes the epidemiological situation of rabies in Ukraine, which is characterized by dynamism and dominance of the natural tendency of rabies. Shown a tendency to increase the number of outbreaks of rabies among domestic carnivores such as cats, indicating that the lack of regulation of these animals in urban and rural areas, and lack of routine vaccinations among this species in Ukraine. Established shift the epicenter of rabies from eastern and north-eastern regions of the north-western region of Ukraine.

Rabies – belongs to a group of viral zoonoses, developed as a result of a bite or contamination with saliva of sick animals and characterized by encephalomyelitis, displays sharp excitation of motor centers, salivation, convulsions of throat and torso muscles, respiratory muscles and their subsequent paralysis, usually ends in death.

Rabies is spread in all continents and has panzootic character. From the total number of reported outbreaks of rabies in the world 50.71 % accounts for Europe, 25.55 % – Africa, 11.65 % – Asia and 12.9 % – in America. Rabies causes significant damage to livestock. Rabies is prevalent almost everywhere, except some island countries (New Zealand, Japan) and the continents of Australia and Antarctica. Not registered this disease in a line of countries on north (Norway, Sweden) and south (Spain, Portugal) of Europe.

The mortality rate of people from rabies is 5 per 1 million populations. For example, in 2007 from 145 countries and territories who regularly submit information about rabies to the OIE, only 40 were not detected in this deadly disease.

Besides being on the planet die each year a large number of people, more than 4 million people require rabies vaccination, especially in those countries where rabies pathogen circulating in the most dangerous reservoir of infection – among dogs.

Objective: To assess the state of the epizootic situation in Ukraine on animal rabies and to identify trends in its development.

Leading role in maintaining habitat rabies virus in wild fauna belong foxes.

Analysis of rabies cases in previous years showed that rabies spread in all geographic areas and regions of Ukraine. It should be pointed out that in the Ukraine was displaced epicenter of rabies, as if from 2006 to 2008 the largest concentration of cases of rabies sick animals recorded in the eastern and north-eastern regions then in 2009 began to form the epicenter of rabies in north-western Ukraine and namely: (Khmelnysky, Vinnytsia, Zhytomyr regions). In 2010–2011, due to the rapid development of rabiesepizootic in Khmelnysky, and Vinnytsia oblasts and since 2011 in the areas adjacent to these areas, namely, Ternopil, Kirovohrad, Cherkasy, formed the epicenter of rabies in six north-eastern regions. According to the research epicenter of rabies in 2012 increased by Odessa region, which recorded an increase in rabies cases up to five times compared to 2011. Now the epicenter of rabies covers 7 areas

(Khmelnitsky, Vinnitsa, Zhitomir, Ternopil, Kirovohrad, Cherkasy, Odesa). In 2012, the number of animals that are sick with rabies in these 7 areas is 48 % of all cases of rabies in Ukraine.

Epizootic situation on rabies in Ukraine is characterized by dynamism and dominance of the natural tendency of rabies, with a leading role in maintaining habitat fox rabies virus in wild fauna.

Developing trend aimed at increasing the number of rabies outbreaks among domestic carnivores by cats (2012 – 483 cats, 312 dogs), indicating that the lack of regulation of cats in urban and rural areas, their uncontrolled breeding, and lack of routine immunization among this species in Ukraine.

It is noted shift of rabies epicenter since 2008 to the eastern and north-eastern regions of the north-western region in 2012 (7 regions), which fall to 48 % of all cases of rabies in Ukraine.

УДК 631.1

ПАНКІН О.С., студент 1 СП(б) курсу

Науковий керівник – РСЗНІК В.Г., асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

GENETIC ENGINEERING: FEEDING THE EU'S LIVESTOCK

Europe's cows, pigs, and chickens are eating GMOs: their feed usually. In addition, animal feed often has additives and enzymes that are produced with genetically modified micro organisms. Although GM animal feed must be labelled, the end products of animal production like milk, eggs, and meat do not require labelling. It has been a long time since the EU Member States have been self-sufficient when it comes to producing animal feed. Without importing feed, the EU would have to cut back on meat, dairy, and egg production. The ban on using animal parts in feed brought on by the BSE crisis (*mad cow disease*) has heightened Europe's dependence on foreign imports.

Animal feed from soybeans: By and large genetically modified.

The Member States of the EU annually import approximately 40 million tonnes of raw soy products. Half is used in animal feed, either as entire soybeans or as meal leftover from oil extraction. Soybean imports come from Brazil, the US, and Argentina, which are the world's leading soybean producers.

Maize: More GM feed in the future

Europe is quite self-sufficient when it comes to maize. Almost two thirds of maize production in the EU is used in animal feed. GM maize is currently being grown in Spain, France, Germany, the Czech Republic, and Portugal. Europe's GM maize crop is mainly used for animal feed. Most of the maize in European animal feed is not genetically modified. If GM maize production in Europe were to increase, so would the amount of GM feed fed to animals, especially cattle.

Feed from rapeseed and cotton

No GM rapeseed or GM cotton is grown in the EU. Although GM rapeseed and cottonseed animal feeds could reach the European market through imports of raw materials, imports from North America remain low and relatively insignificant.

Genetic engineering in feed additives.

Various additives and enzymes added to animal feed can be produced with the help of genetically modified microorganisms. For example:

- Vitamins: Vitamin B₂, vitamin B₁₂, or biotin (for animal health)
- Various amino acids (improved feed quality)
- Enzymes (improved break down efficiency)
- Colouring, betacarotene (e.g. for salmon)

Not a trace in foods

Despite methods that are becoming more and more sensitive, tests have not yet been able to establish a difference in the meat, milk, or eggs of animals depending on the type of feed they are fed. It is impossible to tell if an animal was fed GM soy just by looking at the resulting meat, dairy, or egg products. The only way to verify the presence of GMOs in animal feed is to analyze the origin of the feed itself.

УДК 338.12

КРАВЧУК Я.О., студентка 5 курсу

Науковий керівник – **БОРЩОВЕЦЬКА В.Д.**, канд. пед. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

STATUS AND TRENDS OF DEVELOPMENT MANAGEMENT IMPROVEMENT IN MILK PRODUCTION BY CRISIS CONDITIONS IN UKRAINE

Under the current conditions it is necessary to change the principles and methods of the development of the agroindustrial production. This is the actual problem of Ukrainian economy nowadays. The situation when contiguous links (for example production and processing of agricultural produce) have a conflict of interests and develop as absolutely different, not bound subjects, is typical for modern agrarian sector. In particular, just the same is a situation in suckling industry, where we can see the conflict of interests between production of milk and the processing industry. To consider this phenomenon to be the one of primary causes of deep destructive crisis of the agrarian sector of Ukrainian economy and the milkproductive subcomplex in particular. For effective development of agroindustrial production, economic relations in agrarian sphere must be built on principles of the system and co-ordination of economic interests. The new approach to the understanding of essence of agrarian production is the conception of agribusiness. This concept involves the establishment of effective partnerships between the units of agricultural production and review of all parts of the food chain as an integrated system.

The problems of food chains functioning on the concrete markets are researched not enough. It predetermines the necessity of deeper research of the marked problems and outlines the tasks of our article. The aim of this research is finding out the essence of the category «food chain» in agribusiness and determination the features of food chains functioning at the market of milk. The founders of the agribusiness theory are American economists J. Devis and R. Goldberg. They justify the necessity of the complex approach to solving the problems of production of agricultural goods, its processing and realization.

Essence of new type of the agrarian production organization is that we examine not the separate links, but their aggregate - food chain. Exactly food chain is the central concept of theory of agribusiness. Under the food chain it is understood the aggregate of the vertical integrated business entities which co-operate in the production of the same type foods.

It is important to mark that efficiency of food chain is determined on functioning of its the weakest link; one of qualificatory principles offunctioning of food chainsis impossibility of success somebody from the participants of food chain while other one has a failure. Therefore the most important task for solving out the problems which prevent from the successful functioning of food chain is to find the weakest link of the food chain.

This situation is clearly visible on the example of market of milk. The suckling cattle breeding is the weakest link in the suckling food chain. The uneffective functioning of milk production causes such problems.

Thus, it is necessary to overcome the problems of the suckling cattle breeding and put right effective mutual relations between the enterprises of production and processing of milk for the successful functioning of suckling food chain. This can be achieved due to development of the co-operation in the suckling cattle breeding, development of integration processes in a milk productive subcomplex and perfection of government control and institutional providing of market of milk.

УДК 658.4:338.43:339.137.2

СІКОРА К.В., студент 5 курсу

Науковий керівник – **БОРЩОВЕЦЬКА В.Д.**, канд. пед. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

COMPETITIVENESS OF MILK PROCESSING ENTERPRISES IN THE WORLD

The level of competitiveness of the dairy industry in Ukraine is low because of small-scale nature of milk production, the use of out-of-date technologies and equipment, poor quality, high energy and

labor input of products, the discrepancy between the national standards of safety and food quality, inadequate system of quality control, low level of infrastructure development in this market segment.

Further development of the dairy market industry is hindered by the following factors: imperfect regulatory-administrative and institutional framework that would stimulate the production of dairy products; underdeveloped infrastructure of the market of milk and milk products; significant capital intensity of the dairy livestock sub-sector; moratorium on land sales, which reduces the investment attractiveness of the industry of dairy cattle; shadow market of dairy products.

Mechanisms of providing the competitiveness of the dairy sector enterprises are aimed at providing the population with qualitative and safe dairy products and minimizing the risks for domestic dairy enterprises in the context of enhanced cooperation within the boundaries of free trade. For the realization of the outlined directions that can provide the competitiveness of dairy enterprises it is advisable to implement the measures joined in groups: macroeconomic (measures of the legal, scientific and practical, organizational, economic, fiscal, informational policies aimed at creating an appropriate environment of the market of milk and milk products); measures of meso level; microeconomic (are embodied at the level of an individual processing enterprise to eliminate the reasons for its low competitiveness). Within the framework of this mechanism the implementation of target-oriented measures lies on: the macro level – Ministry of Agrarian Policy of Ukraine; the micro level – dairy plants.

Ukraine's joining the World Trade Organization, the desire to join the European Union requires the adaptation of conditions of Ukrainian companies to union rules. One of these requirements is tracking of goods in the supply chain. It is necessary to improve the customer service, provide oversight for product, and exclude violations in its movement in the chain. Products tracking is now a market demand as customers increasingly required to adapt the parameters of the product to their individual needs.

To distinguish the product from its competitive equivalents allows personification, which is, providing characteristics consistent with the expectations of the customer. This complicates the organization of the production, supply and distribution logistics. On the other hand, it provides full customer satisfaction, resulting in increased sales. However, this requires proper identification of customer needs. In a situation when a company already produces the product, its tracking allows accurate determining of all the parameters that are particularly significant for the customer and excluding of those for which the customer does not want to pay. This reduces the costs associated with customer service, while increasing its level.

УДК 338.12.021

КАТКОВ В.В., студент 5 курсу

Науковий керівник – **БОРЩОВЕЦЬКА В.Д.**, канд. екон. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

WAYS OF MARKETING IMPROVEMENT IN PORK SALES IN THE GLOBAL MARKET

Progress of the goods on the world market and competition in the domestic demand to develop new marketing strategies considering the growing influence of globalization, as marketing activities in this case is very different from the sales promotion of individual countries.

For the domestic economy global marketing orientation in the agricultural business a necessary condition to strengthen the position of domestic producers in global markets, increasing the significance of Ukraine as one of the key members of the global agricultural market, able to influence its environment, and effective integration of its unique natural resources in the system of world division of labor.

With the increase in worldwide demand for meat, fast-growing species with efficient feed conversion rates – such as pigs – are likely to account for a major share in the growth in the livestock subsector. The increase in animal numbers is not spread evenly round the globe: Asia leads the increase, whereas pig numbers in North America and Europe are increasing more slowly or holding steady. In Africa, pig numbers have recently grown more rapidly, reflecting increased adoption of pig husbandry in a continent where “livestock” has traditionally been taken to mean “ruminants”.

Currently, achieving the positive dynamics in the market of products of pig production takes a lot of attention, but scientific views on the main factors to ensure it is not always the same, it's requiring further research.

The international market of pork is extremely competitive. It is dominated by EU countries, USA, Canada and Brazil. They will dominate the pork market in the near future. They have developed a clear chain of interaction from the manufacturer to the slaughterhouse and processing technology, then the sale of wholesale and retail. Since the market situation makes powerful network of trade and retail groups, they define quality standards. Worldwide demand is safe for health and organic products. That is why the certificates and quality standards are so important. I do not think that countries of EU will imports a lot of pork from Ukraine, but their standards – the highest in the world and if we will reach them in the near future, Ukrainian producers will supply raw materials for export to the promising markets of the Middle East and to Asia.

We need to direct development in a way that does not just makes products and then looks for whoever can bought it, but release it with in the form, which has maximum demand. Ukrainian producers, including the private sector should to invest in the quality of food and veterinary EU standards, also into the standards of major retailers.

УДК 633.11

ПАРФЕНЮК М.І., студент 1 курсу СПГ

Науковий керівник – **СІНЧУК Т.М.**, асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

tmsinchuk@gmail.com

MODERN TECHNOLOGIES IN WHEAT GROWING

Wheat is a cereal grain, originally from the Levant region of the Near East and Ethiopian Highlands, but now cultivated worldwide. In 2010 world production of wheat was 651 million tons, making it the third most-produced cereal after maize and rice. In 2009, world production of wheat was 682 million tons, making it the second most-produced cereal after maize, and with rice as close third.

This grain is grown on more land area than any other commercial food. World trade in wheat is greater than for all other crops combined. Globally, wheat is the leading source of vegetable protein in human food, having higher protein content than either maize (corn) or rice, the other major cereals. In terms of total production tonnages used for food, it is currently second to rice as the main human food crop and ahead of maize, after allowing for maize's more extensive use in animal feeds.

Wheat was a key factor enabling the emergence of city-based societies at the start of civilization because it was one of the first crops that could be easily cultivated on a large scale, and had the additional advantage of yielding a harvest that provides long-term storage of food. Wheat contributed to the emergence of city-states in the Fertile Crescent, including the Babylonian and Assyrian empires. Wheat grain is a staple food used to make flour for leavened, flat and steamed breads, biscuits, cookies, cakes, breakfast cereal, pasta, noodles, and couscous and for fermentation to make beer, other alcoholic beverages, or biofuel.

Wheat is planted to a limited extent as a forage crop for livestock, and its straw can be used as a construction material for roofing thatch. The whole grain can be milled to leave just the endosperm for white flour. The by-products of this are bran and germ. The whole grain is a concentrated source of vitamins, minerals, and protein, while the refined grain is mostly starch.

Technological advances in soil preparation and seed placement at planting time, use of crop rotation and fertilizers to improve plant growth, and advances in harvesting methods have all combined to promote wheat as a viable crop. Agricultural cultivation using horse collar leveraged plows (at about 3000 BCE) was one of the first innovations that increased productivity. Much later, when the use of seed drills replaced broadcasting sowing of seed in the 18th century, another great increase in productivity occurred. Yields of wheat per unit area increased as methods of crop rotation were applied to long cultivated land, and the use of fertilizers became widespread. Improved agricultural husbandry has more recently included threshing machines and reaping machines (the 'combine harvester'), tractor-drawn

cultivators and planters, and better varieties (see Green Revolution and Norin 10 wheat). Great expansion of wheat production occurred as new arable land was farmed in the Americas and Australia in the 19th and 20th centuries.

УДК 631.8:631.95

ГОРДЕЙЧИК Є.О., студент 1 курсу СПГ
Науковий керівник – **СІНЧУК Т.М.**, асистент
Білоцерківський національний аграрний університет
tmsinchuk@gmail.com

MODERN FERTILIZERS AND THE ENVIRONMENT PROTECTION

Fertilizer (or fertiliser) is any organic or inorganic material of natural or synthetic origin (other than liming materials) that is added to a soil to supply one or more plant nutrients essential to the growth of plants. A recent assessment found that about 40 to 60 % of crop yields are attributable to commercial fertilizer use. They are essential for high-yield harvest: European fertilizer market is expected to grow to €15.3 billion by 2018. Mined inorganic fertilizers have been used for many centuries, whereas chemically synthesized inorganic fertilizers were only widely developed during the industrial revolution. Increased understanding and use of fertilizers were important parts of the pre-industrial Tennessee Valley Authority: "Results of Fertilizer" demonstration 1942 British Agricultural Revolution and the industrial Green Revolution of the 20th century. Inorganic fertilizer use has also significantly supported global population growth – it has been estimated that almost half the people on the Earth are currently fed as a result of synthetic nitrogen fertilizer use.

The labeling of fertilizers varies by country in terms of analysis methodology and subsequent nutrient labeling. The three numbers on the fertilizer label represent an analysis of the composition by weight. These three numbers correspond to nitrogen, phosphorus, and potassium (N-P-K) and always appear in that specific order. When a 4th number is included, it indicates the sulfur content (N-P-K-S).

The modern understanding of plant nutrition dates to the 19th century and the work of Justus von Liebig, among others. Management of soil fertility, however, has been the pre-occupation of farmers for thousands of years.

Fertilizers come in various forms. The most typical form is granular fertilizer (powder form). The next most common form is liquid fertilizer; some advantages of liquid fertilizer are its immediate effect and wide coverage. There are also slow-release fertilizers (various forms including fertilizer spikes, tabs, etc.) which reduce the problem of "burning" the plants due to excess nitrogen.

Fertilizers are broadly divided into organic fertilizers (composed of enriched organic matter – plant or animal), or inorganic fertilizers (composed of synthetic chemicals and/or minerals).

The use of synthetic nitrogen fertilizers has increased steadily in the last 50 years.

Over-fertilization of a vital nutrient can be as detrimental as underfertilization. "Fertilizer burn" can occur when too much fertilizer is applied, resulting in a drying out of the roots and damage or even death of the plant.

Negative environmental effects

1. Eutrophication

The nitrogen-rich compounds found in fertilizer runoff is the primary cause of a serious depletion of oxygen in many parts of the ocean, especially in coastal zones; the resulting lack of dissolved oxygen is greatly reducing the ability of these areas to sustain oceanic fauna. Visually, water may become cloudy and discolored (green, yellow, brown, or red).

2. Blue Baby Syndrome

High application rates of inorganic nitrogen fertilizers in order to maximize crop yields, combined with the high solubilities of these fertilizers leads to increased runoff into surface water as well as leaching into groundwater.

Atmosphere

Methane emissions from crop fields (notably rice paddy fields) are increased by the application of ammonium-based fertilizers; these emissions contribute greatly to global climate change as methane is a potent greenhouse gas.

Through the increasing use of nitrogen fertilizer, which is added at a rate of 1 billion tons per year presently to the already existing amount of reactive nitrogen, nitrous oxide (NO) has become the third most important greenhouse gas after carbon dioxide and methane. It has a global warming potential 296 times larger than an equal mass of carbon dioxide and it also contributes to stratospheric ozone depletion. Storage and application of some nitrogen fertilizers in some weather or soil conditions can cause emissions of the potent greenhouse gas – nitrous oxide. Ammonia gas (NH) may be emitted following application of 'inorganic' fertilizers and/or manures and slurries.

By changing processes and procedures, it is possible to mitigate some, but not all, of these effects on anthropogenic climate change.

Among other problems are increased pest fitness excessive nitrogen fertilizer applications can also lead to pest problems by increasing the birth rate, longevity and overall fitness of certain agricultural pests, such as aphids (plant lice).

УДК 631.51

МАКАРЧУК В.В., студент 1 курсу СПГ

Науковий керівник – **СІНЧУК Т.М.**, асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

tmsinchuk@gmail.com

PROS AND CONS OF NON-TILLAGE SOIL CULTIVATION

No-tillage and reduced tillage have been used since ancient times by indigenous cultures, simply because man has not the muscle force to till any significant area of land to a significant depth by hand. The ancient Egyptians and the Incas in the Andes of South America for example, used a stick to make a hole in the ground and put seeds by hand into unprepared soil. In modern, mechanised agriculture, no-tillage cultivation of crops was attempted long time ago, but it was not until the advent of modern herbicides that the technique could be put into practice.

No-tillage is defined as the planting of crops in previously unprepared soil by opening a narrow slot, trench, or band only of sufficient width and depth to obtain proper seed coverage. No other soil preparation is performed. We also refer here to permanent no-tillage rather than not tilling the soil occasionally. No-tillage is the term used in North America while direct-drilling or zero tillage is used in the United Kingdom and Europe. Aerial seeding is of course the ultimate form of zero tillage.

The ploughing system is considered to be an inefficient use of time and fuel and causes much "wear and tear" to the machines. Power requirements for soil tillage are considerable. In modern agriculture this may be a technical challenge or an economic problem, but formerly this meant hard, long-lasting labour for a large percentage of all the people that ever lived on earth. Forces required are so great that animals were used very early to make the physical stress endurable. But a small farmer ploughing his field with animal traction has to walk 30 to 40 km behind his plough for each hectare in which he is preparing the soil. Therefore, the reduction of tillage to the minimum necessary to produce a crop, has probably been in the minds of many farmers for a long time. But when the tractor appeared, where effort is reduced because the operator is sitting, the tendency went the other way and farmers started believing that the more tillage you do, the more yield you get. Truth was, that the more tillage you do the more erosion and soil degradation you get, especially in warmer areas.

No-tillage and reduced tillage have been used since ancient times by the so called "primitive cultures" for the cultivation of crops, simply because man has not the muscle force to till any significant area of land to a significant depth by hand. The Incas in the Andes of South America and probably also most indigenous cultures around the world, have used a stick to make a hole in the ground, put seeds in the soil by hand and cover the seeds with the foot. Even today hundreds of thousands of farmers in Central and South America seed their crops using the same technology. Moreover, millions of hectares of land have been and are today traditionally sown with a hand jab planter without tilling the soil, after burning, in the shifting cultivation system in Brazil and neighbouring countries, long before the term no-tillage was introduced into the modern vocabulary. The slash mulch or "tapado" system in Central America and Mexico is another example of no-tillage developed by small landholders which has been

used for centuries. In this system the seed is thrown after rain on top of the soil underneath a dense stand of Mexican Sunflower or other voluntary vegetation. Then the plants are cut and left on top of the seeds. After a few days the plants dry out and seeds germinate. In this case no tillage is performed at all. The first possibility of cultivating crops without tillage on large scale farms occurred when 2,4-D, a broadleaf weed killer, was made available to farmers in the 1940s. Later, also Atrazine and Paraquat broadleaf weed killer, was made available to farmers in the 1940s. Later, also Atrazine and Paraquat became available, these being the only herbicides accessible to early farmers engaged in no-tillage agriculture.

УДК 602.6

МИХАЙЛЮК Д.В., студент 1 курсу
Науковий керівник – **МЕЛЬНИК А.І.**, канд. пед. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

UNINTENDED BIOLOGICAL EFFECTS OF PLANT-INCORPORATED PROTECTANTS

Agricultural biotechnology is based on a scientific understanding of the nature of plants developed for the purposes of generating human food, animal feed, or fiber. A rigorous but equitable regulatory infrastructure requires science-based risk analysis and is best served by sound science to inform analyses and decision-making.

Therefore, the research emphasized today will focus on areas that directly support the regulation of agricultural biotechnology products currently being commercialized as well as their risk analysis, that is defined to include unintended biological effects of plant-incorporated protectants (PIPs), considered as a pesticidal activity expressed by a plant and is usually introduced through genetic engineering.

The most commonly-used PIPs have been proteins from the soil bacterium *Bacillus thuringiensis* (Bt). Bt spores have been used as a natural insecticide for decades and are regarded as an environmentally-friendly form of pest control. The use of agricultural biotechnology to insert the genes for Bt proteins into crop plants was found to be very effective for protecting transgenic plants from certain insects (a gene introduced into an organism by genetic engineering is referred to as a “transgene” and the organism into which the gene is introduced as “transgenic”).

However, PIPs may also have unintended consequences for target pest species since selection pressure can lead to increased genetic resistance to a specific PIP. Strategies exist to minimize development of resistance and are in use. In addition, there may be direct or indirect impacts of PIPs on non-target species and eco-systems, including soil ecosystems (microbial, fungal and invertebrate soil communities). Specific research topics in this area include comparison of populations of non-target species co-inhabiting the agricultural ecosystem with biotechnology and non-biotechnology crops, environmental consequences of PIP gene flow into nearby crops, wild relatives, and adjacent natural ecosystems, effects of Bt proteins on soil fauna, efficacy of novel PIP gene combinations, and efficacy of resistance management strategies in minimizing development of resistance, including within-crop refuges. Gene flow is defined as the transfer of genetic material between separate populations.

УДК 581.9

ПРОЦЕНКО Ю.О., студентка 1 курсу
Науковий керівник – **МЕЛЬНИК А.І.**, канд. пед. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

GROWTH OF WEEDS AND VOLATILE OIL YIELD OF MARIGOLD

Marigold (*Calendula officinalis* L.) is considered among the most important medicinal and food plants. Several species of this plant are widely distributed in different Mediterranean countries.

Marigold is an aromatic annual, seldom biennial. It grows between 30–50 cm high, and has about 20 cm long tap root and numerous thin secondary roots. The stem is erect, angular, and branched from the

base up or higher. The inner section of the flower head is made up of orange-yellow tubular florets. Marigold flowers contain maximum volatile oil at full flowering stage, various monoterpenes have been reported in the volatile oil.

These plants are generally weak competitors and suffer from heavy infestation of many annual weeds. This weakness is due to different factors including the lack of good canopies and root system, high needs for nutrients and weak resistance to severe environmental conditions.

The information concerning the effect of weeds on growth and volatile oil yield of this plant is rare. Therefore, this study is designed to evaluate the effect of weed competition on growth parameters of marigold flower and volatile yield under field condition.

The effect of weed competition on volatile oil of marigold plant depends on growth habits of weed species, number and density of weeds, stand and spacing of the crop, climatic factors, soil moisture and natural shading of crop and weeds. Data of the present studies have showed that the longer time of weeds remained with marigold gave the greater reduction in growth and volatile yield. This may be due to plant suffering from competition for water, nutrients at early growth stages, and shading effects offered by high growing weeds late in the season, especially deeply rooted. In semi-arid regions, water and nutrients are normally in a short supply, and competition for such factors may start early in the season.

From the foregoing results and discussions, we have concluded that weed removal is necessary to prevent any significant yield losses of marigold plant and weed competition for the whole season can lead to complete plant failure. Hand weeding may be considered effective weed control tools and appropriate for medicinal plants.

УДК 631.153.3

КРУТОУС О.В., студент 1 курсу

Науковий керівник – **МЕЛЬНИК А.І.**, канд. пед. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

SKIP-ROW CORN: ALTERNATIVE IN CONVENTIONAL PLANTING

Corn yield is very sensitive to drought in the silking to blister stages. In trying to solve the problem of low yields in limited-water situations, the skip-row corn team applied principles from the studies of experimental grain sorghum hybrids to corn.

The information concerning a skip-row crop at the same rate as a conventionally planted one, which is a primary obstacle limiting farm adoption of the skip-row technique, is rare. Therefore, this study is designed to evaluate the skip-row technique results under field condition.

Skip-row planting is not a new concept. But it is receiving renewed evaluation. Motivated by the drought, researchers have undertaken investigations of dryland skip-row corn, sorghum and sunflower.

Skip-row planting is a configuration in which one or more rows are omitted in between planted rows.

The theory derived from the grain sorghum study is that skipping rows i.e., not planting seeds in every row, will prevent developing corn plants from depleting soil moisture too early in the season. In the sorghum study's initial trial with the lowest moisture level in 95 years, the only rows that produced grain were those next to missing rows, where the hybrids did not produce viable stands.

The corn study began in 2013. Rows of corn were removed from conventionally planted plots for a skip-row configuration. Plots with two rows removed between two remaining rows yielded 32 % more corn than did conventionally planted plots and 22 % more than plots where every other plant was removed to equal the conventional population.

Planting configurations included: no skipped row for every two planted rows; one skipped row alternating with a planted row and two skipped rows alternating with two planted rows each, at three populations.

The research indicates that, for yields under 100 bushels, the plant two/skip two will increase corn yields than conventional, up to 170 bushels, under limited irrigation with good crop residue. At some fields, plant two/skip one averaged 174 bushels versus 155 bushels conventional.

ЛИННИК Л.Б., студентка 4 курсу
Науковий керівник – **БАРАН Н.А.**, асистент
Білоцерківський національний аграрний університет

РОЛЬ НЕВЕРБАЛЬНИХ ЗАСОБІВ СПІЛКУВАННЯ У ПУБЛІЧНОМУ МОВЛЕННІ

Значна частина ораторів-початківців не надають великого значення ролі невербальних засобів у своїх виступах, у той час як більшість теоретиків і практиків красномовства вважають, що саме невербальний компонент у спілкуванні з аудиторією визначає кінцевий результат публічного мовлення.

Дану проблему порушували у своїх працях такі науковці: Р. Ботавіна, Л. Венгер, Є. Зарецька, В. Зусін, Е. Каменська, Ф. Кузін, А. Панфілова, В. Лавріненко, О. Сорокіна, В. Шеломенцев, В. Южин.

У комунікації виділяють два блоки: вербальний та невербальний. Вербальний блок – це ті фактори, які пов'язані безпосередньо із текстом (аргументація, критика, структурування тексту, словесне вираження матеріалу).

Невербальний блок – це ті фактори, які присутні в спілкуванні, але безпосередньо не пов'язані з текстами (пози, жести, міміка, мова простору, одягу, кольорів, манера спілкування тощо).

Класична статистика щодо передачі інформації під час першого спілкування (в тому числі й першої появи оратора перед слухачами): передача інформації відбувається за рахунок слів (вербальних засобів) – на 7%, звукових засобів (сила, тон голосу, інтонація тощо) – на 38%, за рахунок невербальних засобів – на 55% (А. Мейерабіан, професор Бердсвіл та ін.)

Знаки невербального спілкування є предметом вивчення міждисциплінарної науки, що має назву НЕВЕРБАЛЬНА СЕМІОТИКА.

Невербальна поведінка людини нерозривно пов'язана з її психічними станами і служить засобом їх вираження. Прочитання змісту невербальних засобів спілкування передбачає тривалу практику для їх розшифрування.

Види невербальних засобів спілкування: кінетичні (міміка, жести, погляд, хода тощо); просодичні (висота, гучність, тон, тембр голосу, сила наголосу тощо); екстралінгвістичні (паузи, темп мовлення, плач, кашель, сміх, подих тощо); такесичні (рукостискання, поплескування, дотик тощо); проксемічні (організація простору, дистанція між учасниками спілкування).

Упродовж публічного виступу слухачі теж відправляють ораторові невербальні сигнали, що свідчать про рівень їхньої зацікавленості промовою.

Різні форми невербальної поведінки використовуються для виділення чи акцентування вербальних повідомлень. Їх належить навчитися розуміти й уміло поєднувати у виступах кожному ораторові, котрий дбає про результати своїх промов.

ІВАНОВА О.В., студентка 2 курсу
Науковий керівник – **КОЛОДІЙ В.В.**, асистент
Білоцерківський національний аграрний університет

ФРАЗОВІ ДІЄСЛОВА ЯК ФЕНОМЕН АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Фразові дієслова (вони ж усталені дієслівно-прийменникові сполучення) – це дієслова (multi-word verbs), що складаються з декількох слів, одним з яких є дієслово, а іншим (або іншими) – прийменник або прислівник, що збігається з ним за формою.

Фразове дієслово існує як єдина нероздільна семантична одиниця мови, що несе своє смислове навантаження тільки в такому вигляді: дієслово + прийменник (Verb + Preposition), дієслово + прислівник (Verb + Adverb), дієслово + прийменник та прислівник.

Широке вживання фразових дієслів характерне для розмовної мови. В офіційній мові їх, як правило, уникають, підбираючи інші слова або перефразовуючи вирази.

Без перебільшення можна сказати, що питання англійських фразових дієслів – одне з найважливіших питань теоретичного вивчення і практичного освоєння англійської мови. Розвиток і поповнення системи фразових дієслів відбувається за двома напрямками: залучення нових дієслів та розвиток семантики вже створених одиниць мови. Фразові дієслова в юридичних документах зустрічаються відносно не часто. Їх вживання не стало ще звичайним явищем як, наприклад, у мові засобів масової інформації. фразові дієслова рідко набувають вузьке додаткове значення, що приймає згодом статус юридичного терміну. Як правило, вживання фразових дієслів неоднорідне у стилістичному відношенні. Давши класифікацію фразових дієслів з точки зору їх семантики, ми визначили, що переважають дієслова з післялогами *on*, *up*, тому що велика кількість фразових дієслів з цими прийменниками є багатозначними.

УДК 81'25

ГЕТЬМАН О.С., студент 1 курсу

Науковий керівник – **КОЛОДІЙ В.В.**, асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

INTERCULTURAL COMPETENCE

The topic of intercultural competence became more and more important during the past years: globalisation and worldwide contacts between companies, organizations and individuals need the ability to communicate in a successful way.

Basic needs are sensitivity and self-consciousness: the understanding of other behaviours and ways of thinking as well as the ability to express one's own point of view in a transparent way with the aim to be understood and respected by staying flexible where this is possible, and being clear and transparent where this is necessary.

Intercultural competence is the ability of successful communication with people of other cultures. This ability can exist in someone at a young age, or may be developed and improved due to willpower and competence. The bases for a successful intercultural communication are emotional competence, together with intercultural sensitivity.

The goal of assessing intercultural competence is to find out if a person has this ability or the potential for it.

Cultures can be different not only between continents or nations, but also within the same company or even family: every human being has their own history, their own life and therefore also (in a certain extent) their own culture resp. cultural affiliation (geographical, ethnical, moral, ethical, religious, political, historical).

Intercultural competence is needed as the basic ability for any interaction! It is not only necessary to have social skills, but also to improve the sensitivity and understanding for other values, views, ways of living and thinking, as well as being self-conscious in transferring one's own values and views in a clear, but appropriate way.

Intercultural competence helps understanding others and achieving goals.

УДК 81'276:81.25

ЧУБАРОВА О.О., студентка 2 курсу

Науковий керівник – **КОЛОДІЙ В.В.**, асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

COCKNEY RHYMING SLANG

Кокні (англ. *cockney*) – зневажливо-глузливе прізвисько уродженця Лондона з середніх і нижчих верств населення. Так також називають один з найвідоміших типів лондонського просторіччя, на якому розмовляють представники нижчих соціальних верств населення Лондона.

Римований сленг кокні з'явився у XVI столітті у лондонському Іст-Енді. Своїм походженням він зобов'язаний морякам і військовим, котрі проходили через лондонські доки, циганам, які прибули сюди в 1500-х роках, а також вихідцям з Ірландії, представникам єврейської громади і всім національним меншинам, що склали населення Іст-Енду.

Крім того, вважається, що в середині XIX століття цей сленг був таємним способом спілкування вуличних торговців, що займалися протизаконною діяльністю, і що такий вид усного спілкування розвинувся в складний і часто зовсім зрозумілу мову.

Для діалекту кокні характерна особлива вимова, неправильність граматики, а також римований сленг. Деякі англійські актори для комічного ефекту використовують у своїй промові фальшивий акцент, схожий на кокні, який досить часто називають «мокні» (mockney від mock – насмішка).

В сучасному Іст-Енді діалект кокні витісняється новим із сильним впливом мови вихідців із Вест-Індії. Цей діалект часто називають джафайканським. Деякі риси кокні в ньому все ще зберігаються. З іншого боку діалект кокні мігрував за межі Лондона на його околиці.

УДК 81'373.7:811.111

КУЗВЕСОВА М.С., студентка 4 курсу
Науковий керівник – **МИХАЛЬЧЕНКО Т.В.**, асистент
Білоцерківський національний аграрний університет

ОСОБЛИВОСТІ ВЖИВАННЯ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ, ЯК ЗАСОБУ ПЕРЕДАЧІ КОМІЧНОГО ЕФЕКТУ В АНГЛОМОВНІЙ КАРТИНІ СВІТУ

Категорія комічного пов'язана або з природними подіями, об'єктами, явищами життя, в основі яких лежать будь-які значущі протиріччя або зі свідомим конструюванням якоїсь системи явищ або понять з метою передачі однієї з комедійних оцінок явищ дійсності.

Актуальність дослідження пояснюється тим, що аналіз відображення фразеологічних одиниць, як засобу передачі комічного ефекту в англійській картині світу дозволить більш глибоко і змістовніше вивчити питання мовознавства, які ще не вирішені повністю.

Найбільшим комічним потенціалом володіють стійкі поєднання фразеологічного характеру, їх обігравання широко застосовується письменниками для створення комічної ситуації чи надання комічного ефекту вимовленій фразі.

Для англійського комічного матеріалу характерна зумовленість комічних мікроконтекстів загальними особливостями британської гумористичної літературної традиції – перебільшенням, гіперболічним загостренням, гротескністю образів, алогічністю мовної будови.

Для досягнення комічного ефекту реалізуються прийоми, основані на використанні узуальної природи фразеологізмів, на структурно-семантичних і семантичних перетвореннях фразеологічних одиниць, а також на використанні текстоутворюючих можливостей фразеологізмів. При включенні в гумористичний текст узуальних фразеологічних одиниць. Комічне утворюється за рахунок природніх властивостей фразеологізмів, значення яких уже містить сему іронічної оцінки, або за рахунок організації фразеологічного контексту. При структурно-семантичних і семантичних перетвореннях фразеологічних одиниць, комічний ефект досягається за рахунок часткового чи повного переосмислення сем, їх актуалізації чи заміни у фразеологічному значенні.

Завдяки своїй образності фразеологічні одиниці мають великий потенціал комічного. Прагматичний механізм створення комічного ефекту полягає в неочікуваній трансформації фразеологізму як нормативної, стійкої і відтвореної одиниці мови. Контраст, що виникає між традиційним і авторським вживанням фразеологічної одиниці, приводить до створення емоційної виразності, до створення комічного ефекту.

ПОЛТАШЕВСЬКА Ю.В., студентка 2 курсу
Науковий керівник – **КАРПЕНКО С.Д.**, канд. філол. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

СПОСОБИ ВИТІСНЕННЯ СУРЖИКУ З МОВИ

Те, що суржик – це не лише «мовне зло» можна підтвердити таким прикладом. Суржик, як стилістичний прийом застосовували у своїх творах І. Котляревський, Г. Квітка-Основ'яненко, М. Старицький, О. Вишня, С. Олійник, О. Черногуз, П. Глазовий, С. Руданський, М. Кропивницький, Б. Грінченко, В. Шевчук і навіть Т. Шевченко. Зараз з ним працюють І. Карпа, Б. Жолдак, О. Забужко, О. Ірванець, Л. Подерв'янський. До суржика звертаються переважно з двох причин: аби реалістичніше передати описувані події через мовлення персонажів, повніше розкрити їх характер; показати абсурдність і потворність цієї скаліченої мови, що було б поштовхом до її уникнення в мовленні народу.

Так як суржик має не лише лінгвістичний, а й соціально-психологічний аспект, то найдоречнішим тут буде діяти відповідно типів мовної поведінки носіїв суржика, які формують три лінії у функціонуванні українсько-російського суржика.

1-й тип. Суржик є мовою досить спонтанного користування, що реалізується у мовленні осіб з недостатнім культурно-освітнім рівнем, котрі не тільки незадовільно володіють як українською, так і російською мовами, а й не надають особливого значення таким властивостям своєї мовної поведінки. Його носіями є верстви україномовного населення як сіл, так і міст, причому не лише південно-східних регіонів, де відбуваються масові контакти україномовного населення з російськомовним, а й зокрема Галичини.

Видалення цього типу суржика зумовлене підняттям рівня мовленнєвої культури, себто зайняття мовною самоосвітою: почати вивчення мовних норм та вміння свідомо їх використовувати, а також розвивати критичне ставлення до їх порушення; тренуватись висловлювати свої думки ясно, стисло, зрозуміло; відчувати естетику мови – її красу, вишуканість і довершеність.

2-й тип. Суржик як мова достатньо усвідомлюваного користування, що реалізується в мовленні осіб, котрі загалом знають як українську, так і російську літературні мови, хоч і не мають навичок мовного автоматизму в користуванні ними. Носії такого суржика відчувають не тільки певний брак відповідних номінацій і стилістичних засобів української літературної мови у своїй мовній компетенції, а й незручність у користуванні нею як неприйнятною, непрестижною в їхньому мовному середовищі. Вони вводять до свого мовлення численні русизми з метою не тільки номінації, а й "піднесення" свого культурно-мовного образу і показуючи, таким чином, що вони вже переросли рівень провінціального оточення та перейшли до "культурнішого" міського. Така мотиваційна основа суржика характерна переважно для україномовного населення загалом російськомовних міст і для певних категорій жителів сільської місцевості (зокрема, для осіб на керівних посадах).

Цей тип суржика викоринити складніше, адже причини його вживання знаходяться на глибокому психологічному рівні. Тут спрацьовує комплекс меншовартості, нав'язаний українцям століттями. Людина, яка поважає свою мову, передусім шанує себе, свій народ, історію, культуру, тим самим вона дисциплінує своє мислення і волю. Саме такі люди можуть керувати, є авторитетами в колективі.

3-й тип. Суржик як мимовільне й більше того - небажане для самого мовця явище при контрольованому користуванні базовою мовою (наприклад, досить часті русизми в українському мовленні осіб з базовою українською мовою, що загалом володіють її літературною формою і прагнуть спілкуватися нею, або українськими в російському мовленні осіб з базовою російською мовою). На відміну від двох попередніх форм вияву суржика, які не тільки реалізуються в мовленні, а й сформували вже певну нішу в загальних межах українського просторіччя, третя форма функціонує на рівні індивідуального мовлення й визначається тільки рівнем мовної компетенції осіб.

В цьому випадку ми спостерігаємо людську недбалість і лінивість. Відсутність бажання працювати над вдосконаленням свого мовлення, інертність мислення і вузькість світогляду іноді є не безпечнішими за саму неосвіченість.

ЛЕЩУК А.В., студентка 2 курсу
Науковий керівник – КАРПЕНКО С.Д., канд. філол. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

ЕТНОКУЛЬТУРОЗНАВЧИЙ АСПЕКТ ЗМІСТУ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ

Етнокультурознавчий аспект змісту фразеологізмів розглядає Л.П. Кожуховська. Основоположник історичної фразеології Б.О. Ларін поклав в основу аналізу фразеологізмів системно-історичний принцип, наголошуючи на необхідності аналізу розвитку фразеології в історико-лінгвістичному розрізі, на зв'язку фразеології з історичною поетикою, і визначив основні етапи становлення стійких словосполучень: 1) втрата реалії; 2) семантичне збагачення при початковій метафоризації; 3) деформація складу речення; 4) порушення початкової граматичної структури звороту. В.М. Мокієнко запропонував метод структурно-семантичного моделювання вивчення джерел походження фразеологізмів, що передбачає: 1) поєднання лінгвістичного й історичного критеріїв оцінки з метою об'єктивності аналізу фразеологічної гіпотези; 2) наявність початкового етапу дослідження походження фразеологізму, що базується на вивченні його лінгвістичних особливостей; 3) встановлення приналежності вислову до певної синтаксичної моделі; 4) встановлення етнографічних фактів, що являють собою систему, частиною якої є фразеологізм, утворений від вільного сполучення слів.

Особливу увагу дослідники звертають на те, що за фразеологічною глибиною відкривається безкрая товща матеріальної та духовної культури, яку надійно зберігає мова, – найдавніші уявлення про світ, релігійні погляди та звичаї, народні обряди, закони повсякденного життя наших пращурів. І саме ця «позамовна» інформація, на думку дослідника, яку містять у собі фразеологізми, викликає всенародний інтерес до історії фразеології.

Пропонуємо класифікацію етнофразем, що тісно пов'язана з особливостями української духовної і матеріальної культури. Такий підхід дозволить розкрити історію виникнення фразеологізмів. Серед фразеологізмів, які визначають національну самобутність духовної культури українського народу, вчителю початкових класів доречно виділити: 1) фразеологізми, що пов'язані з громадським побутом і звичаєвістю: *держатися купи; хата скраю; їхати з ярмарку; як решетилівська толока; ганяти вітер по вулицях; лихий пастух вовка годує*; 2) фразеологізми, що пов'язані з поняттями сім'я, сімейний побут, родинна обрядовість: *сімейне вогнище; відбитися від сім'ї; брати шлюб; з діда-прадіда; батькова стріха; ніхто собі не мачуха; як свекор пелюшки прати; як брат з сестрою; чоловіче діло; жіноче діло; різати пуна; народитися в сорочці; йти за молитвою; мати добре ім'я; готувати рушники (скриню); як засватана дівка; вернутися з рушниками; давати печеного гарбуза; стояти на рушнику; зав'язати голову (косу); покрити голову очіпком і наміткою; зав'язати світ; відтоптати ряс; не поминати лихом; пом'янути добрим словом; на спомин душі*; 3) фразеологізми, що відображають основи народних знань: *до світ сонця; денно і вночі; з півнями; глупа північ; доба за добою; рік у рік; міряти на один аришин; за версту почути; знати гоном; на дві коцюби; міряти кроками; міряти своїм ліктем; ні на п'ядь не відставати; як снопів на возі; як з лантуха сипатися; міряти однією міркою; як пуд ваги скинути*; 4) фразеологізми, що відображають народно-календарні звичаї та уявлення про світ природи: *давати коляду (Різдво); з роси та з води (Стрітення); не завжди котові масляна (Масляна); зірка з неба впала (препод. Льва); справляти тризну (Явдоху); сорока на хвості принесла (Сорок святих); як журавлі в небі (Теплого Олексі); топтати ряс (Благовіщення); підколодна гадюка (св. Руфа); не що день Великдень (Великдень); зозуля закувала (св. Петра і Павла)*; 5) фольклорні елементи в українській фразеології: *виплакати очі; хоч конем грай; шума заплітати; камінь котити по сліду нелюба; перстень котити по сліду милого; білі рученьки ламати; роса на косу; роса на очі карі*; 6) етикетні формули: *не во гнів будь сказано; та й будь по тому; даруйте на слові; у добрий час; з вашої ласки; з роси та води; іди з миром та ін.*

Серед фразеологізмів, що виражають національну самобутність матеріальної культури українського народу, виділяються стійкі словосполучення, етимологічно пов'язані: 1) з основними галузями господарства населення (землеробство, скотарство); 2) з допоміжними видами господарської діяльності, домашніми промислами; 3) з поселенням та житлом; 4) з народним одягом; 5) з їжею і харчуванням; 6) із засобами пересування.

ШЕВЧЕНКО М.В., студент 1 курсу
Науковий керівник – **БУДУГАЙ О.Д.**, канд. філол. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

ДО ПИТАННЯ ПРО ПОХОДЖЕННЯ КРИЛАТИХ ЛАТИНСЬКИХ ВИСЛОВІВ

І грецька, й латинська мови становлять не тільки міцний підмурівок медичної науки, вони ще з античної епохи давали і продовжують давати сьгодні будівельний матеріал для творення нових термінів (наприклад: «віртуальна реальність», «мобільність»). Величезна кількість латинізмів присутня в різних пропорціях у багатьох європейських мовах. Багато слів латинського походження побутують у різних стилях сучасної української мови. І сьгодні мову європейців прикрашають латинські крилаті вислови. Частина з них дотична до гуманітарної медицини і ветеринарії. Давні римляни вважали, що медицина є не звичайним заняттям, а особливим мистецтвом, яким оволодівають тільки обдаровані люди. Свідченням цього є вислів «Медицина є сестра філософії» – «*Medicina soror philosophiae est*». Найвидатніший медик Стародавнього Риму Клавдій Гален (2 ст. н.е.) вважав, що справжній лікар має бути освіченою людиною з філософським світосприйняттям: «*Quod optimus medicus sit quoque philosophus*» («Щоб бути хорошим лікарем, треба бути також філософом»).

Учений Гай Пліній Секунд (23–79 р. н. е.), який увійшов в історію під іменем Пліній Старший, у своїй енциклопедичній праці розповідав, ніби відомий давньогрецький художник Апеллес «хоч як би не був заклопотаний, жодного дня не пропускав, вправлявся у своєму мистецтві, і проводив бодай одну лінію». Звідси походить вислів «Жодного дня без рядка» – «*Nulla dies sine linea*». Таким правилом керувався і сам Пліній, який займався мистецтвом, наукою, політикою і медициною. Він писав про використання мінералів, продуктів рослинного і тваринного походження у фармакології. Пліній вважав, що будь-яке місце зручне для занять наукою. Він постійно читав і робив замітки в дорозі, в бані, за обідом, скоротив для самоосвіти час власного сну. Після його смерті залишилося 160 книг, написаних дрібним почерком, з виписками і помітками. Помер Пліній під час виверження вулкану Везувій.

У Давньому Римі існував культ численних богів здоров'я, покровителів медицини і лікарів. Римляни називали Ескулапом грецького бога лікарів Асклепія. Його зображали з великим посохом, обвитим однією або двома зміями. Це символ медицини. Асклепій мав дочку Панакею (звідси слово «панацея») та Гігею (звідси слово «гігієна»). Гігею зображали як жінку, яка напуває з чаші змію. «Гігієна – супутниця здоров'я» – «*Higiēna – amica valetudinis*». Цей вислів і сьгодні нагадує про основний принцип профілактичної медицини. Римляни багато часу проводили в банях-термах, де не тільки милися, але й приймали сеанси масажу, змашували тіла оліями. Про те, що в Давньому Римі високо цінували здоров'я, свідчать формули вітання й прощання: «*Salve!*» (Привіт!), «*Vale*» (Бувай здоровий!), «*Vive valeque*» (Живи і будь здоровим!). Отже, навчитися усвідомлено вживати медичну термінологію неможливо без засвоєння основ латини, мудрих крилатих висловів.

СИРНІКОВА І.А., студентка 1 курсу
Науковий керівник – **БУДУГАЙ О.Д.**, канд. філол. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

ВНЕСОК КЛАВДІЯ ГАЛЕНА У ТВОРЕННЯ МЕДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ

Клавдій Гален був дуже вимогливим до точного вживання медичних термінів. Він повернув до вжитку деякі призабуті в його епоху терміни Гіппократа, написав ряд коментарів до його

медичної наукової спадщини. Гален уточнив значення багатьох старих найменувань. Він запровадив багато нових термінів, які вживав у своїх численних працях (їх близько 300). У його медичних трактатах, написаних грецькою і латинською мовами, порушувалися питання анатомії, фізіології, дієтології, гігієни, патології, діагностики, фармакології, терапії, хірургії. Галенові книги присвячені численним способам виготовлення й застосування ліків (*Libri de materia medica*). Учений описав чимало засобів мінерального походження. Він першим встановив певні співвідношення ваги та об'єму при виготовленні ліків із рослинної сировини: настоїв, відварів, екстрактів. Термін на позначення зазначених лікарських форм «галенові препарати» і сьогодні вживається у фармації на знак глибокої пошани, визнання авторитету цього досвідченого медика.

Життєвий шлях Галена умовно розділяють на Пергамський і Римський періоди діяльності. Учений народився 129 року в родині відомого скульптора Аелія Нікона в Малій Азії, у місті, яке славилася як важливий освітній центр еллінського світу – в Пергамі. Збереглася легенда, що до Нікона уві сні прийшов сам бог цілителів Асклепій (у римлян – Ескулап) і наказав відіслати сина вивчати медицину. У віці 15 років Гален вивчав філософію, у 16 років під керівництвом визначних грецьких лікарів розпочав чотирирічні ґрунтовні заняття медициною при місцевому святилищі Асклепія. Там лікувалися не тільки греки, але й римляни. У 150-му році молодий вчений написав свій перший філософський трактат «Про медичний досвід», який донині зберігся в арабському перекладі. Гален набував досвіду в містах Смірні, Александрії, Коринфі. Досліджував будову скелета людини. 157-го року Гален повернувся у Пергам і працював лікарем у школі гладіаторів та атлетів, де удосконалив свої знання з анатомії, терапії, хірургії. Його медична кар'єра почалася відтоді, коли він вилікував господаря будинку від малярії, що не було під силу столичним лікарям. 162-го року Гален вирушає в Рим. Має солідну репутацію, виліковує навіть безнадійних хворих. Продовжує проводити дослідження, розтини.

Згодом Галена призначають лікарем імператора Марка Аврелія та його сина Коммода. Шість років при імператорському дворі стали особливо ефективними для фізіологічних досліджень. У 180–192 роках Гален працював особистим лікарем імператора Семпріміуса Северіуса. Гален читав лекції з медичної теорії, філософії в храмі Конкордії. На доказ своїх положень проводив розтини тварин. Помер Клавдій Гален у Римі за різними даними або 200-го або 216-го року. Він створив каталог власних праць, що став першою відомою науці автобіографією лікаря. Його заслугою є включення в систему мислення медика передусім здорового тіла, а не хворого.

УДК 82-15(37):619

НЕСТЕРЕНКО А.А., студентка 1 курсу
Науковий керівник – **БУДУГАЙ О.Д.**, канд. філол. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

РОЛЬ ДИДАКТИЧНОЇ ПОЕМИ ВЕРГІЛІЯ «ГЕОРГІКИ» У РОЗВИТКУ МЕДИЦИНИ І ВЕТЕРИНАРНОЇ ПРАКТИКИ

Видатний поет Стародавнього Риму, автор відомої поеми «Енеїда» Публій Вергілій Марон, який жив у 70–19 рр. до н. е., працював на посаді ветеринарного лікаря в імператорських стайнях. Його фах відчутно наклав відбиток на поетичний доробок. Про це свідчить його дидактична поема у чотирьох частинах-книгах під назвою «Георгіки», що в перекладі з грецької означає «господарювання на землі».

У першій книзі автор дає поради з рільництва, у другій – із садівництва, у третій – із тваринництва, у четвертій – із бджільництва. Поет оспівує природні багатства Італії, молитовно звертається до богів і до богинь мистецтва муз, до імператора Августа, до благодійника Мецената. У першій книзі Вергілій тлумачить правила успішного рільництва, догляду за землею, сільськогосподарським знаряддям, вибору оптимальної погоди для окремих видів робіт.

У другій книзі йдеться про особливості ґрунту, клімату, про садівництво, корисні плоди і хорошу деревину для будівництва. Особлива увага приділена виноградарству та догляду за оливковим деревом. Поет подає картини щасливого життя хлібороба у порівнянні з корумпованим містом.

Зміст третьої книги критики вважають незвичайним для поетичного опрацювання. Однак його рядки про тваринництво стали в пригоді не тільки історикам літератури, але й ветеринарам. Вергілій дає поради про вибір кращої породи, про розведення племінних бугаїв та жеребців. У другій частині книги він тлумачить, як доглядати за іншими видами домашньої худоби, зокрема вівцями й козами, як правильно зберігати одержані від них продукти харчування. Поради перемішуються з епізодами про бій биків, про життя пастухів у жаркій Лівії, у холодній Скіфії (на території від сучасного Дунаю (Істру) до Азовського моря (Меотиди)). Кінець книги присвячений описові чуми-епізootії у віршах 474–566. Вергілій змалював у поемі шляхи подолання таких інфекційних хвороб тварин, як корости, сибірки, сказу, чуми великої рогатої худоби. Вергілій забороняв знімати шкіру з трупів хворих тварин. Він слушно радив закопувати їх в ями.

У четвертій частині поеми автор веде мову про особливості праці бджоляра. Він дає поради про влаштування пасіки, догляд за бджолами. Пише автор і про хвороби бджіл. У великому епізоді розповідає про пастуха Арістея, котрий утратив усіх власних бджіл. У це оповідання автор помістив ще одне оповідання-елегію про закоханого співця Орфея та Еврідіку. Цю історію Арістей чує з вуст провидця Протея.

Отже, Вергілієві поради з поеми «Георгіки» не втратили практичного значення і для сучасного ветеринара. Вони свідчать, що в античну епоху в Давньому Римі науковці й митці переймалися проблемами ветеринарії.

УДК 801.671:57:81'367.2

НИКОНЕНКО М.О., СІДОРОВА К.С., студентки 3 курсу
Науковий керівник – **СТРІЛЕЦЬКА С.В.**, канд. пед. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНА КОГЕЗІЯ МІЖ РЕЧЕННЯМИ У ТЕКСТАХ РІЗНИХ ФУНКЦІОНАЛЬНИХ СТИЛІВ МОВИ

Адекватний письмовий переклад неможливо здійснити без відповідного перекладацького аналізу вихідного текстового матеріалу. Перекладацький аналіз передбачає виявлення у тексті повторень як лексико-семантичного засобу забезпечення когезії в тексті, створення сітки вузлів лексико-семантичного зв'язку, встановлення “семантичного ядра” шляхом визначення центральних і маргінальних речень за М. Ноеу (1991).

Питання повторень як лексико-семантичного засобу забезпечення когезії в тексті було предметом дослідження С.Є. Максимова, М. Ноеу та ін.

Услід за С.Є. Максимовим, визначимо головні типи повторень, які можна спостерігати між реченнями в текстах різних функціональних стилів: 1) просте лексичне повторення (англ. “simple lexical repetition”); 2) складне лексичне повторення (англ. “complex lexical repetition”); 3) проста парафраза (англ. “simple paraphrase”); 4) складна парафраза (англ. “complex paraphrase”); 5) кореферентне повторення (англ. “co-reference repetition”); 6) субституція (англ. “substitution”).

З огляду на характеристику типів повторень, розглянемо правила утворення зв'язків між реченнями в тексті шляхом лексико-семантичного повторення за М. Ноеу (1991):

1. Зв'язок (англ. “link”) утворюється між реченнями, які мають однакову лексичну одиницю.

2. Зв'язки, утворені шляхом лексико-семантичного повторення в межах одного речення, не розглядаються.

3. За умови утворення 3-х і більше зв'язків між двома реченнями утворюється лексико-семантичний вузол або бонд (англ. “bond”).

Такий підхід дозволяє виділити центральні і маргінальні речення (англ. “central and marginal sentences”).

Внаслідок ідентифікації типів повторень та визначення лексико-семантичних вузлів (бондів) у текстах, які належать до різних функціональних стилів мови (наукових, ділових, публіцистичних, художніх (поезія), ми дійшли до висновку, що характерним повторенням в усіх зазначених текстах є просте лексичне повторення, проте, на відміну від наукових і ділових текстів, в публіцистичних і художніх текстах наявні численні випадки простої парафрази і кореферентного повторення. У ділових і художніх текстах (поезії) вузли лексико-семантичного зв'язку (бонди) не утворюються, тобто семантичне ядро відсутнє.

ВОЙТКО І.В., студент 3 курсу
Науковий керівник – **ЗІЗІНСЬКА А.П.**, асистент
Білоцерківський національний аграрний університет

ОСОБЛИВОСТІ АНГЛІЙСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ КУХНІ

Національна англійська кухня не є особливо вишуканою. Експерти в області гастрономії вважають її досить нудною й однотипною: традиційний яловичий стейк, сирі овочі й пудинг на десерт. Кухня для англійця є основною складовою національного колориту і знати її особливість є необхідно для розуміння національних реалій, що і визначає *актуальність* даної доповіді. Особливістю англійської кухні є те, що багато англійців вірні самому сніданку день у день. Ланч, або другий сніданок, подають о пів-на-другу. Меню його найчастіше включає печеню (обов'язково зі смаженою картоплею й зеленими овочами), десерт, пудинг, рис із молоком, іноді пишній сир, що їдять не тільки з хлібом, але й зі спеціальними бісквітами й маслом. Англійці споживають багато м'яса, притім найрізноманітнішого (крім жирної свинини). Страви з рубаного м'яса не в ході. До м'яса подаються різні соуси, маринади, найчастіше томатний соус і пікулі. Дуже розповсюджений м'ятний соус, що являє собою добре настояну суміш із дрібнопосічених листиків м'яти, води, цукру й винного оцту. Важливе місце в харчуванні англійців займає риба-тріска, копчений оселедець. На гарнір пропонуються тільки овочі й картопля. Асортимент овочів в англійській кухні досить обмежений. Найпоширенішими є ріпа й капуста, а також лук, морква, зелені салати, картопля, зелень (кріп, петрушка, селера й ін.). Часто використовуються каперси. Закуски в англійській кулінарії досить різноманітні, особливо багато рибної гастрономії. Англійці досить прихильні до всіляких сандвічів і канапе – але не з ковбасами й сосисками. Серед перших страв пальма першості належить бульйонам і пюре, однак англійці не відмовляються й від заправних супів (типу борщів, розсолників, овочевих супів, солянок). Традиційними є страви з яєць. Англійці люблять яйця всмятку, омлети із сиром, із шинкою, з беконом, натуральну яечню. З напоїв в Англії найбільше поширення одержав чай. Англійці п'ють чай до семи разів у день, особливо строго вони дотримують чаювання в 17 годин (В основному англійці п'ють чорний чай). При цьому використовують порцеляновий і фаянсовий посуд. Заварюють чай у невеликому чайничку. П'ють чай з високих чашок.

УДК 808.5:81□27

ЛАСТОВКА О.П., студент 1 (СП) курсу
Науковий керівник – **ПОГОРІЛА С.Г.**, асистент
Білоцерківський національний аграрний університет

ПРОБЛЕМАТИКА УДОСКОНАЛЕННЯ ВЛАСНОГО МОВЛЕННЯ

Мова – це основа людського буття. Всі здобутки людства були б неможливі без мови і весь соціум – це спілкування, а в основі спілкування лежить мова.

Г.С. Костюк зазначає, що мова є носієм пізнаного й водночас знаряддям пізнання нового. Однак у мові як знаковій системі відображені вже досить формалізовані, фіксовані значення, які забезпечують між людське спілкування. Людство переходить на інший рівень інтернаціональних зв'язків, тож досконале знання рідної мови і вивчення іноземних – це вже обов'язкові умови успішності сучасної людини. Саме такі вимоги сучасного світу роблять тему даної роботи актуальною.

Метою дослідження було знайти причину виникнення розповсюджених помилок, яких припускаються носії української мови, визначити природу труднощів, що виникають при вивченні іноземних мов, а також розробити ефективні методи подолання зазначених вище проблем та удосконалення власного мовлення.

Природу мови досліджували ще вчені давніх Греції, Риму, Китаю, Індії. У науці відомі три погляди на природу мови: мова як біологічне явище, мова-психічне явище, мова – явище

соціальне. Оскільки мова виникає, щоб задовольнити потреби людського суспільства, є однією з найважливіших ознак суспільства і поза ним існувати не може, то це доводить, що мова-явище суспільне (соціальне).

На основі проведеного дослідження було сформовано заходи боротьби із мовленнєвими помилками та запропоновано методи розширення словникового запасу і полегшення вивчення іноземних мов.

Запропоновані методи удосконалення власного мовлення спрямовані на підвищення рівня мовленнєвої культури осіб, які прагнуть досягти успіху.

УДК 811.112.2

АРНДТ Т.Б., студентка 4 курсу

Науковий керівник – РСЗНІК В.Г., асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

MEHRDEUTIGKEIT IM VERHÄLTNIS VON RECHTSSPRACHE ZU ALLGEMEINSPRACHE

Die deutsche Rechtssprache ist gekennzeichnet durch ein eigenes Universum von Begriffen und Definitionen, welche sich von denjenigen der Allgemeinsprache unterscheiden. Für die Beschäftigung mit der Fachsprache sowohl in der Forschung als auch in der Praxis, beispielsweise in der Übersetzung, ist es nichtsdestotrotz erforderlich, sowohl die Allgemeinbedeutung als auch die juristische Sonderbedeutung der jeweiligen Begriffe zu kennen. So ist die Kenntnis der Rechts-Terminologie unerlässlich für eine Auseinandersetzung mit der Fachsprache des Rechts. Für die Einordnung eines Rechtstextes in seinen konkreten kommunikativen Zusammenhang ist die genaue Sachkenntnis von grundlegender Bedeutung. Der Übersetzer muss bei seiner Wiedergabe die entsprechende deutsche Bezeichnung für ein Wort aus einer fremden Rechtsordnung finden oder diese in einer fremden Sprache wiedergeben können.

Aufgrund der Existenz und der Verwendung sowohl der juristischen Fachsprache als auch der Alltagssprache in verschiedenen Bereichen des Lebens ergeben sich unterschiedliche Bedeutungen gleichgeschriebener Wörter.

Polysemie bedeutet Mehrdeutigkeit. Darunter wird verstanden, dass mehrere Bedeutungen in ein und demselben klanglichen (oder schriftlichen) Ausdruck enthalten sind. D.h., es ergeben sich – wie man es ausdrücken könnte – mehrere Bedeutungen für ein Wort.

Die Mehrdeutigkeit besteht in den meisten Fällen darin, dass die Bedeutungen zweier oder mehrerer Wörter sich zwar in einem Bereich überlappen und in dieser Hinsicht als synonym zu bezeichnen, jedoch in anderen Bereichen nicht austauschbar sind. Gelegentlich wird hierfür auch die Bezeichnung „Begriffliche Überschneidung“ verwendet. Die jeweilige Teilbedeutung lässt sich in diesem Fall nur aus dem Zusammenhang erkennen. Beispielsweise kann das Wort *Klage* sowohl ein *Streitgesuch* an ein Gericht als auch ein allgemeinsprachlicher Ausdruck für *die Äußerung des Schmerzes oder der Trauer* sein. Dabei haben beide ihren Ursprung in dem Wort *klaga* mit seiner althochdeutschen Bedeutung *Wehgeschrei*.

Die Bezeichnung **Homonymie** ist in der Sprachwissenschaft der Oberbegriff für **Homophonie** und **Homographie**. Zur Homophonie zählt die Gruppe gleichklingender Wörter mit völlig anderer Bedeutung und mit unterschiedlicher Sprachgeschichte. Man denke hier beispielsweise an die Beispielpaare *mehr* oder *Meer*. Im Fall der gleichen Schreibung eines Wortes mit unterschiedlicher Bedeutung liegt dagegen Homographie vor. Nahezu als Schulbeispiel aus der Alltagssprache dient das Wort *weiß*, welches sowohl die Bedeutung „eine Farbe“ als auch die Bedeutung „ich weiß“ im Sinne eines Verbs besitzen kann.

Beispielsweise lassen sich die unterschiedlichen Bedeutungen des Wortes *Tenor* im Sinne von *entscheidender Spruch eines Gerichts* oder *ein Sänger mit hoher Stimmlage* anführen, welche sich nicht durch ihre Schreibung, sondern nur durch ihre Betonung bei der Aussprache unterscheiden. Ein mehrdeutiges Wort wie z.B. *das Gericht* mit seinen alltagssprachlichen Bedeutungen wie *Speise*, *Speisefolge* oder *Gerichtsgebäude* sowie mit seinen fachsprachlichen Bedeutungen aus der Rechtssprache wie *rechtsprechende Behörde*, *erkennendes Gericht (als Institution)* oder *Spruchkörper* (Gremium) demonstriert, dass sich die Bezeichnungen nicht gegenseitig ausschließen, sondern sich alle drei vorgenannten Phänomene in einem Wort vereinen können. In diesem Fall liegt komplexe Mehrdeutigkeit vor, da das Wort sowohl als homophon und homograph als auch als polysem gelten kann.

БУТМАРЧУК В.О., студентка 3 курсу

Науковий керівник – БОНЬКОВСЬКИЙ О.А., ст. викладач

Білоцерківський національний аграрний університет

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ НІМЕЦЬКИХ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ

Проблематика перекладу німецьких фразеологічних одиниць у сучасному перекладознавстві посідає одне з провідних місць. На цей час існує безліч матеріалів, присвячених вивченню німецьких фразеологізмів, у яких викладені можливі способи їхнього перекладу.

Відтворення фразеологічних одиниць німецькою мовою – дуже важке завдання. «Завдяки своєму семантичному багатству, образності, лаконічності і яскравості фразеологія відіграє в мові дуже важливу роль». Вона надає мовленню виразності та оригінальності. Переклад фразеологічних одиниць, особливо образних, становить значні труднощі. Це пояснюється тим, що багато з них є яскравими, емоційно насиченими зворотами, що належать до певного мовного стилю і часто носять яскраво виражений національний характер. При перекладі стійких сполучень слів варто також враховувати особливості контексту, у якому вони вживаються. Багатьом німецьким фразеологічним одиницям характерні багатозначність і стилістична різноплановість, що ускладнює їх переклад на інші мови. Особливо широко фразеологізми використовуються в усному мовленні, в художній і політичній літературі.

При перекладі фразеологізму перекладачеві необхідно передати його зміст і відобразити його образність, знайшовши аналогічний вислів в німецькій мові й не випустивши при цьому з виду стилістичну функцію фразеологізму. При відсутності в німецькій мові ідентичного образу перекладач змушений вдаватися до пошуку «приблизної відповідності».

Переклад стійких сполучень слів за допомогою повних або неповних еквівалентів, який можна назвати фразеологічним перекладом, не становить значних труднощів і не є творчим перекладом.

Існує п'ять можливих способів перекладу фразеологічних одиниць:

- 1) дослівна відповідність (еквівалент): Bei Nacht alle Katzen grau. В ночі всі коти сірі;
- 2) адекватний відповідник: Eile mit Weile. Хто спішить, той й людей смішить;
- 3) калькування: Ein Kalb darf kein Kalb bleiben. Не увесь час теляті телятком бути;
- 4) псевдо прислівна відповідність: Die Hand bleib tüber, die nach dem Schatten greift. Свою тінь не доженеш;
- 5) описовий переклад висловлювання: Kinegramme – кінограми (невербальна поведінка щойно закодована):
 1. ein Auge zudrücken – закривати око;
 2. die Achseln zucken – знизувати плечима;
 3. die Hände über dem Kopf zusammen schlagen – розгубленим бути;
 4. sich die Bei nein den Leibstehen – довго чекати;
 5. die Naser ümpfen – морщити носа;
 6. auf großen Fuße leben – жити на широку ногу;
 7. ander Nase führen – водити за носа.

Загалом, у більшості випадків при перекладі з німецької мови на українську, українське речення не накладається на німецьке, не співпадає з ним по своїй структурі. Часто структура українського речення в перекладі повністю відрізняється від структури німецького речення. В ньому інший порядок слів, інше проходження частин речення, часто інший порядок розташування самих речень – головного, підрядного і вставного. В ряду випадків частини мови, якими виражені члени німецького речення, передаються відповідно іншими частинами мови. Все це пояснює широке використання граматичних трансформацій при перекладі.

ПОЛТАШЕВСЬКА Ю.О., студентка 2 курсу
Науковий керівник – **НОСЕНКО М.М.**, асистент
Білоцерківський національний аграрний університет

НАЦІОНАЛЬНО-КУЛЬТУРНА СВОЄРІДНІСТЬ СЕМАНТИКИ НІМЕЦЬКИХ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ З КОЛОРИСТИЧНИМ КОМПОНЕНТОМ

Завдяки компресії суспільного досвіду у фразеологічних одиницях (ФО) найбільш яскраво проявляється національно-культурна специфіка мови, її зв'язок з матеріальним життям і духовними цінностями народу, його історією та звичаями.

Наше дослідження присвячене фразеологічним одиницям з колірним компонентом, у яких відбито національну психологію німецького народу, зокрема внутрішній світ мовця. Вивчення символіки кольору допомагає виявити специфічні риси кольорів, що притаманні німецькій лінгвокультурній традиції.

Враховуючи дослідження вітчизняних та зарубіжних науковців, у фразеологічному фонді сучасної німецької мови виявлено понад 900 ФО, до складу яких входять 11 кольоронайменувань (blau, braun, gelb, golden/goldig, grau, grün, rosa/rosig, rot, schwarz, silbern, weiß). Найбільш продуктивними є ФО з колористичними компонентами schwarz та blau, а найменш – з braun, silbern, rosa/rosig.

Мотивуючою базою для виникнення фразеологізмів є асоціативні відношення. До виникнення ФО приводять чотири види асоціацій: 1) за схожістю, напр.: sich schwarz ärgern/ sich grün und blau ärgern – ‘дуже розлютитися’, підґрунтям для виникнення схожості є зміни кольору обличчя під впливом емоцій і фізичної дії, у результаті чого колористичний компонент метафорично переосмислюється; 2) за контрастом, напр.: Schwarze Milch der Frühe – досл. ‘чорне молоко ранку’. Означення Schwarze Milch є результатом протиставлення символічних значень: schwarz – символ біди, Milch – символ життя; 3) за суміжністю, напр.: weiße Weihnachten – ‘Різдво зі снігом’/grüne Weihnachten – ‘Різдво без снігу’; 4) за причинно-наслідковим зв'язком, напр.: kein Blaustrumpf sein wollen – досл. ‘не хотіти бути синьою панчохою’.

О.А. Зубач у своєму дисертаційному дослідженні зазначає, що 22 % всіх ФО з колористичним компонентом це фразеологізми з лексемою schwarz. Евфемізми з колоронами weiß та schwarz фіксують народні уявлення про негативний вплив “чорних сил” на людину, що має призвести до біди, нещастя. Чорний може вживатися у негативному значенні, як брудний: sich Hände schwarz machen- забруднити собі руки. Або для передачі негативних емоцій. У сучасній німецькій мові schwarz означає нелегальний,: schwarz arbeiten- працювати без офіційного працевлаштування, schwarz fahren- їхати без квитка.

Отже, підсумовуючи вище сказане, зазначимо, що німецькі фразеологізми з кольороназвою відображають емоційний стан чи емоційну реакцію людини, відображають національно-культурну своєрідність певного народу, відтворюють особливості мовної картини світу.

НЕЧУПІЙ Т.В., студентка 4 курсу
Науковий керівник – **НОСЕНКО М.М.**, асистент
Білоцерківський національний аграрний університет

ЯВИЩЕ «ДЕНГЛІШ» В СУЧАСНІЙ НІМЕЦЬКІЙ МОВІ

“Denglish” – мовне явище, сучасний німецько-англійський «суржик» або піджин, саме слово «денгліш» складається із назв цих мов – *DE*utsch + *EN*GLISCH. Цей мовний феномен в сучасній німецькій мові сформувався під сильним впливом англійської мови протягом останніх десятиліть.

Denglish завойовує все нові німецькомовні простори. Про нього сперечаються та присвячують статті та наукові публікації. Англійські, а частіше всього саме американські запозичення, представлені сьогодні практично у всіх сферах життєдіяльності людини. Найперші місця цього списку посідають сфери пов'язані із комп'ютерним забезпеченням та масовою інформацією.

Що ж розуміють під поняттям «денгліш»? Перш за все це перенасичення тексту англіцизмами, тобто словами запозиченими з англійської мови. Але ці англійські слова набувають граматичних ознак німецької мови, як то дієслова утворюють форми Partizip II, прикметники відмінюються і приймають закінчення різних відмінків. Наприклад: Ich habe dir gestern eine E-Mail geschrieben містить англіцизм, а речення Ich habe dir gestern ge(e)mailt є прикладом Denglisch. Ще один яскравий приклад: Hast du schon die Updates downgeloadet (gedownloadet)? Як ми бачимо, дієслово 'to download' є англійським словом, яке вжито в формі німецького дієприкметника Partizip II з додаванням до слова префікса ge- та закінчення -et. За допомогою цих прикладів ми бачимо, що німецькі морфеми приєднуються до англійських слів. Завдяки чому запозичені слова підпорядковуються правилам німецького синтаксису.

Німецькі лінгвісти переконані, що є певний ризик для літературної німецької мови, якщо поширення денглішу не зупинити. Населення Німеччини масово приймає тенденції сучасного світу, а німецька молодь зневажливо називає мову Гете та Шиллера "мовою бабусь та дідусів". Цим явищем також зацікавлена асоціація "Verein Deutsche Sprache" (VDS), яка закликає країну стати на захист рідної мови. Асоціація VDS постійно поповнює словник англіцизмів та пропонує німецький варіант для зміни запозиченого з англійської мови. Все ж ми сподіваємось, що в сучасному часі глобалізації німецька мова не втратить своєї популярності та індивідуальності, і Німеччина збереже свою літературну мову. Зупинити процес розвитку денглішу під силу самим німцям, які робитимуть вибір на користь рідних еквівалентів.

Перекладачам, які постійно займаються професійною діяльністю на міжнародних зустрічах, а також перекладачами, які займаються письмовими перекладами, важливо слідкувати за стрімким розвитком мови, лексичним фондом, популярними виразами та нововведеннями в граматиці.

УДК 811.112.2'25

АРНДТ Т.Б., студентка 4 курсу

Науковий керівник – **НОСЕНКО М.М.**, асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

ВІДТВОРЕННЯ ВІДДІЄСЛІВНИХ ПРИКМЕТНИКІВ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ ЗАСОБАМИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Віддієслівні прикметники розташовані на периферії функціонально-семантичного поля пасиву. Детальний розгляд цієї лексико-семантичної групи допоможе краще зрозуміти закономірності словотвірного процесу німецької мови, особливості смислової структури і функціонування прикметників у реченні. Це, у свою чергу, полегшить вивчення німецької мови та подальшу роботу у галузі перекладознавства.

Об'єктом нашого дослідження є віддієслівні прикметники з латентною модально-пасивною предикацією на -bar, -lich, -abel, -ibel, -sam, -wert, -würdig, -fähig.

Під час аналізу перекладу віддієслівних прикметників доцільно розглянути кожен групу окремо. Насамперед розглянемо похідні прикметники з найпоширенішим суфіксом -bar.

Як відомо, суфікс -bar в німецькій мові надзвичайно продуктивний. Зазвичай віддієслівні прикметники з цим суфіксом утворюються від основ перехідних дієслів, тобто від дієслів які здатні виражати направленість дії на об'єкт. Звідси прикметники отримують пасивність, до того ж з певною оцінкою цієї дії – дія відбувається легко та без перешкод: essbare Früchte – їстівні фрукти, ausführbarer Auftrag – завдання яке можна виконати, ein (leicht) beeinflussbarer Mensch – людина, яка (легко) піддається впливу (інших людей). Частіше за все такі прикметники перекладаються на українську мову дієприкметником (прикметником) з пасивним значенням чи підрядним означальним реченням. Дуже часто для перекладу речень з віддієслівними

прикметниками на українську мову використовуються безособові речення активного стану в яких реалізується значення можливості чи неможливості: *Du brauchst nicht darüber aufzuregen. Der Schaden ist dekbar.* – Ти можеш через це не хвилюватися. Збитки можна відшкодувати.

Можливі також і інші перекладацькі трансформації такі, як, наприклад, антонімічний переклад: *Ich denke, dass unserer Streit kaum auflösbar ist.* – Я думаю що нашу суперечку так просто не владнати.

Отже, значення віддієслівних прикметників має декілька складових. По-перше, до його складу входить значення лексеми від якої воно було утворене. По-друге, під час дериваційного процесу воно отримує відтінок пасивності. І нарешті, прикметникові суфікси та прикметники від яких вони утворилися вносять свій відтінок у значення віддієслівних прикметників. Також можна помітити, що найпродуктивнішим є суфікс *-bar*. До того ж, у всіх словотвірних нішах було виявлено повторюваність семантичних ознак, що спричинило виникнення синонімічних рядів як серед прикметників одного типу деривації, так і серед прикметників різних типів деривації.

УДК 811.161.2'06-26'373:619

АНДРІЙЧУК І.С., студентка 1 курсу
Науковий керівник – **РУДАКОВА Т.М.**, канд. філол. наук
Білоцерківський національний аграрний університет
ilonkasweet@gmail.com

ОСОБЛИВОСТІ ВИОКРЕМЛЕННЯ ТЕМАТИЧНИХ ГРУП ВЕТЕРИНАРНОЇ ЛЕКСИКИ В СКЛАДІ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ

Виділення в межах словникового запасу певної мови окремих шарів лексики – складне завдання, адже чіткої межі між ними провести не можна. Аналізована лексика включає термінологічні та нетермінологічні одиниці, що сприяє розширенню кола тематичних груп лексики та лексико-семантичних підгруп, які належать до ветеринарної лексики (ВЛ). Ми поставили за мету дослідити особливості виокремлення тематичних груп ВЛ у складі сучасної української літературної мови і подати власну класифікацію.

Уважаємо, що ветеринарну спеціальну лексику можна розподілити за такими сегментами, які актуалізують важливіші смислові кореляції ветеринарного лексикографічного дискурсу: 1) ветеринарно-санітарна експертиза з основами технології та стандартизації продуктів тваринництва; 2) ветсанекспертиза та виробничий ветеринарно-санітарний контроль; 3) іхтіопатологія; 4) ветеринарна санітарія та гігієна в переробній промисловості; 5) стандартизація продуктів аквакультури; 6) товарознавство; 7) метрологія; 8) стандартизація та управління якістю продукції; 9) біохімія м'яса та молока; 10) технологія переробки м'яса, молока та риби; 11) стандартизація продуктів тваринництва; 12) технологія забою тварин; 13) технологія переробки молока; 14) технологія переробки м'яса; 15) стандартизація продуктів тваринництва; 16) технологічні процеси та апаратури в переробній промисловості; 17) патологічна анатомія, розтин та судова ветеринарія; 18) ветеринарно-санітарна експертиза; 19) технологічні процеси та апарати; 20) технологія переробки риби.

За тематикою виділяємо такі лексико-семантичні групи ВЛ: 1) анатомічна; 2) фармакологічна; 3) епізоотологічна; 4) токсикологічна; 5) терапевтична; 6) акушерська; 7) хірургічна; 8) паразитологічна; 9) клінічна; 10) діагностична.

Уважаємо за потрібне подати й видову класифікацію ВЛ: 1) ветеринарно-санітарна експертиза; 2) ветеринарна фармація; 3) ветеринарна гігієна та санітарія; 4) лабораторна діагностика хвороб тварин; 5) ветеринарна біотехнологія

За напрямками діяльності ВЛ класифікуємо за такими підгрупами: 1) лабораторна справа; 2) наукова робота; 3) ветеринарно-санітарна експертиза, (якість та безпека продукції тваринництва); 4) виробничий ветеринарно-санітарний контроль; 5) лікувальна справа (дрібних тварин, продуктивних тварин).

Отже, ВЛ ми класифікували за такими основними напрямками: галузева диференціація, тематична, видова, за напрямками діяльності.

ВТЮРІН С.А., студент 1 курсу

Науковий керівник – **РУДАКОВА Т.М.**, канд. філол. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

Petrenko.svyatoslav@mail.ru

ВЕТЕРИНАРНА ЛЕКСИКА В СКЛАДІ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ, ЇЇ СТРУКТУРНІ ТА СЕМАНТИЧНІ ГРУПИ

Розвиток ветеринарної науки приводить до активного поповнення лексичного складу сучасної української літературної мови новими термінами й лексичними одиницями ветеринарної медицини. Сучасні лінгвісти (І. Вакулик, М. Дмитрук, О. Журба та ін.) керуються різними принципами під час добору термінів ветеринарної медицини. Серед дослідженого матеріалу єдиного підходу до класифікації ветеринарної лексики (ВЛ) визначено не було.

Ми поставили за мету дослідити кількісний показник ВЛ у складі сучасної української мови, узявши за основу класифікацію І. Вакулик.

Джерельною базою для вибірки лексичного матеріалу слугував „Словник української мови” у 20 томах (2010 р.). Перший етап дослідження – лексеми на літери А, Б.

Перший том словника містить 11530 словникових статей (літера А – 4388, літера Б – 7142). Ми уклали своєрідний тезаурус ветеринарної лексики, який нараховує 231 ЛО (літера А – 171, літера Б – 60), тобто ВЛ становить близько 2 % від загальної кількості слів та словосполучень, зазначених у словнику.

Нижче пропонуємо загальну тематичну рубрикацію ВЛ (наводимо лише вибірково конкретні приклади лексем з указівкою на загальну кількість слів, виявлених у певній тематичній групі): 1) назви морфологічних утворень і процесів властивих організмам людини/тварини (як у нормі так і за умови наявності патології) (51 лексема), напр.: автоімунітет, автоінфекція, анабіоз, аутоінфекція, блефароспазм, блювота, ботулізм, бронхіола; 2) назви хвороб людини/тварини, їхні симптоми та форми перебігу (64 лексеми), напр.: агнозія, аденіт, ангіна, анемія, анокія, бешиха, бруцельоз; 3) назви тварин і лікарських рослин, клітин, мікроорганізмів (10 лексем), напр.: аероб, аеробіонт, базофіли, бацилоносій; 4) назви лікарських форм і засобів (52 лексеми), напр.: аглютинін, анексит, адреналін, альбумін, анальгетики, антибіотики, антидот; 5) назви методів діагностики, профілактики й терапевтичного лікування хвороб, оперативних доступів та хірургічних операцій (54 лексеми): адинамія, аерозольтерапія, аероіонотерапія, аеротерапія, акалькулія.

Отже, було досліджено, що в 1 томі „Словника української мови” у 20 томах (2010 р.) міститься близько 231 ЛО ветеринарної медицини, які на нашу думку, доречно класифікувати за 5 тематичними групами. Подальше дослідження плануємо провести в напрямку класифікації та аналізу ВЛ, наявних в інших томах зазначеного вище видання.

ПОНОМАРЬОВА Л.М., студентка 2 курсу

Науковий керівник – **РУДАКОВА Т.М.**, канд. філол. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

Dimas777_@ukr.net

СЕМАНТИКО-ФУНКЦІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ЛЕКСЕМИ ФАКТОРИНГ У СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ

Динамічною частиною лексико-семантичної системи української мови стає економічна терміно-система, починаючи з 1985 р., яким датуємо сучасний етап розвитку соціально-економічної лексики. Ми поставили за мету здійснити семантико-функціональний аналіз економічної лексики англійськомовного походження *факторинг* у сучасній українській мові, виявити особливості її вживання.

У перекладі з англійської слово *факторинг* означає ‘факторингові операції’. У середовищі вітчизняних і зарубіжних учених, а також фахівців у галузі факторингу склалися різні думки щодо

визначення цього терміна. Так, деякі науковці (Т. Маслюкова, І. Носков) вважають, що терміном *факторинг* визначають цілу низку комісійно-посередницьких операцій, пов'язаних із перевідступленням банку клієнтом (виробником, постачальником, продавцем, експортером тощо) неоплачених рахунків за поставлені товари, виконані роботи, надані послуги й, відповідно, права одержання платежу за ними, тобто інкасуванням дебіторської заборгованості клієнта (одержанням коштів за платіжними документами). Інші (Т. Рудакова, О. Бодик) висловлюють думку про те, що *факторинг* (factoring) – ек. 1) придбання банком права вимоги щодо виплат за фінансовими зобов'язаннями, скупленими в різних осіб; 2) різновид торговельно-комісійної операції.

Представники банку „Аваль” стверджують, що *факторинг* – це комплекс обслуговування, який складається з таких елементів: фінансування (оплата документів, що підтверджують відвантаження товарів покупцеві на умовах відстрочки платежу) та сервіс (управління дебіторською заборгованістю). Спеціалісти АТ „Укрексімбанк” наголошують на тому, що факторинг є відносно новою для українського ринку послугою, яка має попит у світі та динамічно розвивається в Україні. На їхню думку, факторинг – це насамперед інструмент розвитку підприємства, за допомогою якого можна: збільшити обсяги продажу, прибутковість та конкурентоспроможність підприємства.

Проте, спеціалісти банку „Контракт” подають зовсім інше визначення: факторинг – це можливість для постачальника швидко отримати гроші за відвантажений товар або надані послуги, і таким чином точно спланувати свої фінансові потоки, не очікуючи оплати від покупця; це можливість отримання додаткового фінансування під дебіторську заборгованість. На думку представників ОТП Банк, *факторинг* – придбання банком (фактором) у постачальника права грошової вимоги до покупця за раніше поставлені товари/виконані роботи/надані послуги. Факторинг є унікальним продуктом, який допомагає вирішити велику кількість економічних, фінансових задач, а також просунутися та закріпитися на ринку. На сайті Укрсоцбанку міститься така інформація: *факторинг* – це унікальний комплекс рішень, що дозволяє максимально підвищити ефективність ведення бізнесу та отримати додаткові переваги від обслуговування дебіторської заборгованості банком.

Отже, фіксуємо процес розширення значення лексеми *факторинг*.

УДК 811'375.46

БУТМАРЧУК В.О., студентка 3 курсу
Науковий керівник – **ЧЕРНОБРОВ Ю.А.**, асистент
Білоцерківський національний аграрний університет

ХУДОЖНІ ДОСЯГНЕННЯ АМЕРИКАНСЬКОЇ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ ДРАМИ

Революція, яка змінила американську драму ХХ ст., почалась тоді, коли декілька нових драматургів (Ю. О'Ніл, Е. Олбі, Т. Вільямс) показали п'єси, написані крізь призму нових уявлень. Творчий доробок драматургів, який ілюструє експериментаторство на різних рівнях, залишається досі не вивченим у контексті досягнень світової драматургії, що і зумовлює актуальність нашого дослідження. Метою розвідки є виявлення художніх особливостей творчості драматургів у контексті розвитку світової драматургії.

Експерименти, характерні для середини ХХ ст. свідчать про невдоволення обмеженістю трактування сучасних тем і потребу йти вглиб до універсального матеріалу. Драматургія першої половини ХХ ст. характеризується вторгненням експресіонізму, екзистенціалізму та абсурдизму через обмежені можливості реалізму. Поетика експресіонізму, ознаки якої помітні у творчості Ю. О'Ніла, Т. Вільямса використовувалась для створення похмурих драм, що примушує заглибитися у думки і відчуття. Суттєвою ознакою екзистенціалізму, елементи якого відображені у творчості Н. Мейлера, Дж. Болдуїна, Е. Хемінгуей, Т. Вільямса, Ю. О'Ніла, є осмислення людини за межами її раціоналізму у самопереживанні і співпереживанні, які відкривають двері до таємниць людського Я. У творах театру “абсурду”, представниками якого були Ж. Жене, С. Беккет, Е. Йонеско та Е. Олбі, поєднувалися елементи різних драматичних жанрів та різних сфер мистецтва: пантоміма, хор, цирк, та ін. Драми абсурдистів, які шокували глядачів і критиків,

нехтували драматичними канонами, застарілими театральними нормами. Крізь видимий абсурд просвічувалися приховані важливі філософські проблеми сенсу буття, можливості людини протистояти злу, не зрадити власну індивідуальність тощо.

Аналіз п'єс американських драматургів дозволив виокремити доміанти творчості та здобутки у розвитку американської експериментальної драми. Творчість Ю. О'Ніла просякнута елементами експресіонізму: напруга переживань та емоцій, позбавлення мовних прикрас, фрагментарність письма, підвищена емоційна наповненість образу, вираження сутності людини і речей, а не опис конкретних проявів, абстрагування одиничного явища і намагання пов'язати його з універсальним, мотиви відчуження, самотності.

Т. Вільямс сформував театр, який він назвав пластичним. Новизна драми полягає у присутності екрану, освітлення, музики для підсилення уяви. Театр драматурга заснований на психологічному підтексті, занурює читача у світ руху душі людини, покликаний на відтворення почуттів.

Е. Олбі розробив сміливі, новаторські п'єси, які вже поставлені у кращих кінотеатрах світу. Для творчості драматурга характерні елементи абсурдистської стилістики: атмосфера „відчуження”; діалоги, що нагадують спілкування глухих; реальне життя, що постає у містифікованому та алогічному вигляді; ізольованість людини від зовнішнього світу; індивідуалізм і замкнутість; неможливість спілкування одного з іншим.

Стильові константи експериментальної драми проявилися на рівні змісту та форми. На змістовому рівні провідною у творчості Ю. О'Ніла, Е. Олбі та Т. Вільямса є тема самотності. Драматурги по-різному висвітлюють цю тему, залучаючи образи-символи. На формальному рівні митці відмовляються від реалістичних форм зображення. Вони відкидають все зайве, несуттєве. Велике значення має умовність. П'єси мають усвідомлений, схематизований, “тезовий” характер. Персонажі стають масками, втіленими в ту чи іншу позицію. Кольори, музичність грають роль авторських підказок, ключа до розуміння авторської концепції. Таким чином, американська експериментальна драма значно розширила художньо-естетичні можливості, чим скористалися митці світового театру.

УДК 811.111'373

ЄРКО А.І., студентка 4 курсу

Науковий керівник – **БОРЩОВЕЦЬКА В.Д.**, канд. пед. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

nastia_igorivnae30@mail.ru

ТРУДНОЩІ НАВЧАННЯ АНГЛОМОВНОГО ЛЕКСИЧНОГО МАТЕРІАЛУ

Дослідження присвячене аналізу труднощів вивчення лексики англійської мови. Як відомо, лексична компетентність проявляється у здатності індивіда до коректного лексичного оформлення власних висловлювань та розуміння мовлення інших, та базується на складній і динамічній взаємодії відповідних її компонентів: лексичних знань, лексичних навичок, лексичної усвідомленості.

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю всебічного й об'єктивного висвітлення питання про формування лексичної компетентності шляхом правильного та продуктивного вивчення лексики.

Мета дослідження полягає у детальному вивченні шляхів засвоєння англійської лексики.

Об'єктом дослідження є правила вивчення нових англійських слів.

Предметом дослідження є особливості функціонування комунікативних методів засвоєння англійської лексики.

Наукова новизна здобутих результатів полягає в тому, що питання вивчення методів засвоєння нової лексики, виступає як предмет спеціального (описового) дослідження. Новизна полягає у спробі розглянути та узагальнити теоретичні та практичні підходи щодо пошуків ефективних шляхів засвоєння іншомовної лексики.

Формування лексичної компетентності певним чином залежить від обсягу отриманих і засвоєних знань стосовно лексичних одиниць. Тому варто знати, яку саме кількість слів треба вчити та як правильно їх запам'ятовувати. 250 слів складають центральне ядро мови, без яких неможливо формування усного мовлення, а 750 слів використовуються щодня кожним мовцем мови.

Розглянувши дане питання, ми виявили, що не всі слова однаково важливо вчити. В першу чергу треба вчити найбільш вживані слова. Як правило, близько 3000 слів вистачить для спілкування, якщо ці слова входять до списку найбільш вживаних.

УДК 811.133.1'276.3-053.6

ДИМАНЬ Н.О., студентка 3 курсу
Науковий керівник – **МАНДЗАК І.А.**, канд. філол. наук
Львівський національний університет імені Івана Франка

ВЕРЛАНІЗОВАНА ЛЕКСИКА У МОВІ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОЛОДІ

Однією з найхарактерніших рис мови молоді у Франції є вживання верланізованої лексики. Верлан це такий пласт лексики у складі французького молодіжного сленгу, який було створено на основі слів літературної мови, приголосні звуки яких ідуть у зворотному порядку, а голосні часто замінюються на буквосполучення *eu* (*arabe* → *beur* «араб», *mec* → *keum* «хлопець», *mère* → *reum* «мати»). Іноді задом наперед ідуть склади, а не звуки (*prison* → *zonpri* «в'язниця») (Вікіпедія).

Метою нашої роботи було дослідити верланізовану лексику і з'ясувати, яку функцію виконує верлан у мові французької молоді.

Дослідники стверджують, що верлан як спосіб словотвору не є новим для французької мови, його давно використовували у середовищі кримінального світу, однак пік його популярності припадає на 80-90-і роки. Саме слово «верлан» походить із жаргону французьких ліцеїстів від прислівника *à l'envers* і означає «навпаки» (Свиридонова, 2005).

У процесі верланізації можуть відбуватись значні вокалічні чи консонантні зміни, наприклад: *flic* → *keuf*, *mec* → *keum*. Часто спрощується орфографія – *qu* перетворюється на *k*; *s* перед голосними перетворюється на *z*; «німі» букви відкидаються. Такому процесу піддаються не лише слова, а й словосполучення, наприклад *laisse tomber* → *laisse béton* (припини! досить!).

Верланізуються як арготизми (*pinard* → *narpi* (червоне вино), *pourri* → *ripou* (покидьок), *partouze* → *zetoupard* (оргія), *feu* → *euf* (зброя), *shit* → *tosh* (гашиш), *tabac* → *bata* (побиття), *poudre* → *drepou* (героїн), *fumer* → *méfu* (курити), *branché* → *chébran* (стильний, модний) та ін.), так і нейтральна лексика (*café* → *féca* (кафе), *métro* → *tromé* (метро), *musique* → *zicmu* (музика), *blouson* → *zomblou* (куртка), *moi* → *oim* (я), *gauche* → *cheug* (лівий), *français* → *céfran* (француз) та ін.).

Враховуючи викладені вище особливості молодіжної мови, можна припустити, що дорослі не завжди розуміють мову юного покоління. З огляду на це, провідні французькі видання на кшталт *Le Nouvel Observateur*, *L'express*, *Le Quotidien de Paris* на своїх сторінках стали публікувати списки нових слів із молодіжного лексикону, додаючи до них коментарі.

Водночас варто зазначити, що у мові молоді верлан виконує не стільки конспіративну функцію (прагнення молодих людей виокремитись), як соціальну: використання в мові верлану означає прагнення показати свою причетність до певної молодіжної культури, певної вікової групи. Соціолінгвістичний підхід до вивчення проблеми дає змогу глибше і об'єктивніше оцінити мовні явища, пов'язані з носіями мови та історією суспільства.

УДК 81'255.2:004

БОРОДІНА Я.М., студентка 3 курсу
Науковий керівник – **СЕМІЛЕТКО В.І.**, канд. пед. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕРМІНІВ НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ

Проблему лексичних новоутворень у сфері комп'ютерних технологій, шляхи виникнення, перекладу і функціонування цього феномену досліджують вітчизняні та зарубіжні науковці:

І. Андрусяк, І. Арнольд, В. Богданов, О. Земська, М. Козак, В. Комісарова, М. Никітіна та ін. Метою нашого дослідження став аналіз особливостей утворення комп'ютерної лексики англійської мови та її перекладу українською мовою.

Джерело появи нових лексичних одиниць і нових значень уже існуючих слів нерозривно пов'язане з процесом, відомим як словотворення, результатом якого є поява неологізмів і виявили, що основними його способами є афіксація (*hacking, hackitude, hackerese*); словоскладання (*netdead, wirehead, hardwired*); конверсія (*to backspace, to mailbom, backup*); реверсія (*doubleclick*); контамінація (*webliography, hacktivist, advermation*); скорочення (*doc, app, URL, DSL*); лексико-семантичний спосіб (*bug, skyscraper, firewall*).

У процесі нашого дослідження ми з'ясували, що при передачі даного лексичного пласту українською мовою найпродуктивніше функціонують транслітерація/транскрипція (*geek chic – гік шик*), транскодування (*virtmaker – вірмейкер (створювач комп'ютерних вірусів)*), *techies – техі (фахівці і аматори, що займаються комп'ютерними технологіями)*), калькування (*dot snot – інтернет магнат*), а також описовий (*bridge – пристрій, що поєднує дві мережі; finger – програма, що відображає якусь інформацію*) та еквівалентний переклад (*audiotyping – аудіодрук; cyberphobia – патологічний страх перед комп'ютерами*).

Таким чином, дослідивши проблему утворення лексичних одиниць та особливостей їх перекладу у галузі комп'ютерних наук та інформаційних технологій, можна зробити висновок про те, що для інтерпретації англійських комп'ютерних термінів та породження на цій підставі українських відповідників використовуються усі досліджені нами способи перекладу. Результати дослідження засвідчили, що динамічний розвиток комп'ютерної терміносистеми в умовах сучасної глобалізації світу та постійні інноваційні процеси в комп'ютерній техніці спричиняють необхідність розширення термінологічних досліджень і вдосконалення способів і методів перекладу англійської терміносистеми цієї галузі різними мовами, у тому числі і українською.

УДК 81-118

СІДОРОВА К.С., студентка 3 курсу
Науковий керівник – ІГНАТЕНКО В.Д., асистент
Білоцерківський національний аграрний університет
fantaziyaF@gmail.com

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛІЦИЗМІВ У ТЕКСТАХ ФРАНЦУЗЬКИХ ЗМІ

У сучасному світі, де з кожним роком взаємодія між країнами поширюється на усі сфери життя, неминучими стають контакти між народами та їх культурами, постійно відбувається взаємообмін та між мовами країн світу.

Англійська мова активно вживається, як глобальна мова у сферах новітніх, інформаційних технологій, міжнародної політики та масової культури. Це зумовлює появу нових англіцизмів, насамперед, у мові французьких засобів масової інформації.

Увійшовши до французької мови, запозичені слова пристосовуються до її норм, тобто асимілюються фонетично, орфографічно та морфологічно. Англійські слова, входячи у французьку мову, можуть набувати нових значень і сполучатися зі словами французького походження, можуть втрачати деякі з притаманних їм значень. У зв'язку з цим перед перекладачем виникає проблема перекладу цих лексичних одиниць.

При перекладі англіцизмів, що вживаються у мові французьких засобів масової інформації, не завжди можливо використати двосторонній відповідник на базі англійського слова у такому випадку відбувається заміна інтернаціональних слів англійського походження словами питомої лексики.

Поширеним способом перекладу англіцизмів є змістовно – структурний аналіз лексичних одиниць, особливо в тих випадках, коли ми спостерігаємо зрощення двох мов.

У разі, коли повністю замінити англіцизм на власне відповідник не є можливим, пропонується частково адаптувати його до системи мови-рецептора, замінивши один з його компонентів.

Перекладач повинен бути обізнаним також у галузі лінгвістики, процесів словотворення, сучасних тенденцій мови. Важливими є навички грамотного використання лексикографічної літератури.

БУТМАРЧУК В.О., студентка 3 курсу
Науковий керівник – **СТРІЛЕЦЬКА С.В.**, канд. пед. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

ДО ПИТАННЯ ВАРІАТИВНОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ГЕРУНДІАЛЬНИХ КОНСТРУКЦІЙ

У способах перекладу герундія та герундіальних конструкцій відображається подвійна природа герундія: суміщення в ньому дієслівних та іменникових характеристик. Герундій у функції підмета або додатка перекладається переважно віддієслівним іменником, герундій у різних обставинних функціях – різними формами дієслова (зокрема, дієприкметником) або підрядним реченням. Однак, слід зауважити, що вирішальне значення при перекладі герундія часто мають не його функції в реченні, а його лексичне значення і зручність користування тією чи іншою українською граматичною формою. Так, у функції означення один герундій може перекладатися іменником: **the habit of speaking in public** – звичка до публічних виступів; а інший – інфінітивом: **the habit of smoking** – звичка курити.

Герундіальний зворот складається з присвійного займенника або іменника (іноді у присвійному відмінку) та герундія і часто - залежних від нього слів. У реченні він може вживатися у різних синтаксичних функціях і зазвичай перекладається підрядним реченням, яке вводиться сполучною фразою "те, що" (причому перекладним відповідником герундія виступає особова форма дієслова) або рідше – прийменниково-іменниковим словосполученням: **The velocity of a moving object can be changed by its speeding up, slowing down, or changing its direction of motion**. Швидкість об'єкта, що рухається, може змінюватися через його прискорення, гальмування або шляхом зміни напрямку його руху.

Сполучення герундія з іменником, присвійним займенником або групою слів, що є суб'єктом дії, яка виражена герундієм, складає єдине ціле і може виступати як член речення в тих же функціях, що і герундій. Герундіальний комплекс перекладається на українську мову підрядним реченням: **We look forward to much attention being given to this question**. Ми розраховуємо на те, що цьому питанню буде приділена значна увага.

Питання про переклад герундія і герундіальних конструкцій унаслідок своєї спірності являє собою велике поле для проведення найрізноманітніших досліджень – найчастіше герундій передається в українській мові іменником, особовою формою дієслова, дієприслівником доконаного чи недоконаного виду та підрядним реченням, а герундіальні конструкції і звороти підрядними обставинними реченнями.

МИКОЛЮК Ю.О., студентка 3 курсу
Науковий керівник – **ПОВШЕДНА І.В.**, асистент
Білоцерківський національний аграрний університет

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ РЕКЛАМНИХ ТЕКСТІВ

Аналізуючи особливості структури та складових рекламного тексту, варто зазначити, що рекламні тексти повинні містити чіткі фактичні дані, вони повинні бути вичерпно викладені задля точного розуміння їх змісту. Зміст і форма рекламних текстів визначаються головною метою – викликати зацікавленість до товару. Правильно складений рекламний текст повинен привернути увагу слухача або читача та викликати бажання придбати рекламований товар. До того ж, відмінною рисою вдалої реклами є гармонічне поєднання основної рекламної ідеї з тими засобами виразності, які даній ідеї найбільше відповідають. Це виражається у знаходженні тієї єдиної вірної тональності рекламного звернення, що виділяє його серед інших.

Рекламний текст містить у собі цілий ряд екстралингвістичних компонентів і буде адекватно сприйнятий при їхньому гармонічному сполученні. Якщо не врахувати цей фактор при перекладі,

тоді не вдасться перекласти рекламний текст із найбільшою ефективністю. Рекламний текст, у силу своєї специфіки, ніколи не слід перекладати дослівно, оскільки він може втратити зміст і силу свого впливу. При перекладі рекламних текстів на інші мови необхідно враховувати етичні, психологічні характеристики аудиторії-споживача, специфіку мови й культуру країни, для якої даний текст призначений.

Якщо аудиторія, для якої призначений текст рекламованого продукту різноманітна, то перекладачі користуються винятково загальнозживаною лексикою, яка є зрозумілою кожному носію мови та має широке застосування у повсякденному спілкуванні. Вибір того чи іншого способу або прийому перекладу залежить від багатьох факторів. Це і характер перекладного тексту, і аудиторія споживача рекламної продукції, і особливості психології перекладача. У пошуках оригінальних й ефективних слів у рекламі часто створюються нові лексеми, які складаються із частин відомих слів та являють собою перекручені або перероблені слова активної лексики мови перекладу або іноземної мови. Якими б не були знову створені слова, вони повинні відповідати характеристикам аудиторії, на яку спрямоване рекламне повідомлення. Завдання перекладача – використати всі знання теоретичних основ перекладу для передачі комунікативної функції оригіналу, оскільки знання теоретичних основ перекладу та екстралінгвістичних реалій – необхідна умова адекватності перекладу.

УДК 81'253

ПРОЦЕНКО Л.С., студентка 3 курсу

Науковий керівник – **СТРІЛЕЦЬКА С.В.**, канд. пед. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ПЕРЕКЛАД СКОРОЧЕНЬ У НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ ТЕКСТАХ

Науково-технічна література є сферою широкого вживання різних скорочень - як тих, що увійшли до мови і зафіксовані у словниках, так і авторських, okazіональних, що створені тільки на конкретний випадок і зафіксовані лише в одному тексті. З точки зору їх перекладу, зазначений розподіл скорочень доцільний тому, що останні, як правило, мають свої відповідні повні форми у конкретному тексті, що перекладається, і їх розуміння звичайно не викликає труднощів, тоді як при перекладі перших іноді можуть не допомогти й перекладні словники скорочень, якщо вони не містять потрібного скорочення. Основними способами перекладу скорочень є такі:

- вживання українського еквіваленту скорочення або повної форми терміну, позначеного в мові оригіналу скороченням (у випадках, коли у мові перекладу відсутнє відповідне скорочення). Цей спосіб передбачає наявність еквіваленту у мові перекладу; Mx (Maxwell) - Мкс (максвел), Mhz (megahertz) - Мгц (мегагерц), MTF (modulation transfer system) - ФПМ (функція передачі модуляції);

- можливе створення нового скорочення в українській мові після перекладу повної форми оригінального терміну. До цього способу вдаються тоді, коли в українській мові немає відповідника англійського скорочення; WMO (World Meteorological Organization) - Всесвітня метеорологічна організація (ВМО), WCIP (World Climate Impact Studies Program) - Всесвітня програма дослідження впливу клімату на діяльність людини;

- іншим методом є транскодування (транслітерація чи транскрипція), як скорочення, так і повного терміну, позначеного скороченням. DOS (Disk Operating System - ДОС (дисконв операційна система), IP Adress (Intrenet Protocol Adress) - адреса компютера в мережі;

- метод перенесення скорочення у його оригінальній формі без змін в мову перекладу; такий спосіб найчастіше стосується найновітніших галузей знань та лексики. Toshiba offers CD-ROM drive especially for notebook computers. Компанія Тошиба виробляє дисководи спеціально для ноутбуків;

- описовий переклад використовується в тих випадках, коли застосування описаних вище методів виявляється скрутним або не можливим, що часто має місце при передачі відсутніх словниках скорочень. Такий вид перекладу виявляє повну суть скорочення. VR - virtual reality (світ, штучно створений за допомогою компютерної техніки. Цей метод часто використовується при перекладі нових термінів.

СОБОЛЄВА О.О., студентка 3 курсу
Науковий керівник – **ПОВШЕДНА І.В.**, асистент
Білоцерківський національний аграрний університет

АНГЛІЙСЬКІ ЛЕКСИЧНІ НОВОУТВОРЕННЯ У СФЕРІ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇХ ПЕРЕКЛАДУ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Комп'ютерна термінологія є, мабуть, найдинамічнішою із термінологічних систем, і в ній навряд чи колись можна буде поставити крапку та вважати дослідженою, оскільки інновації в комп'ютерній техніці розвиваються досить стрімко і не дають ні хвилини відпочити лінгвістам, зокрема перекладачам з англійської мови, які покликані тлумачити ці терміни, перекладати їх, вникати подекуди не лише в мовознавчі питання, а й у технічні деталі описуваного поняття.

Аналіз лексичних одиниць-неологізмів комп'ютерної сфери дозволив виділити такі найбільш продуктивні моделі словотвору, як:

1) афіксальний. Наприклад, неологізм *superdistribution* позначає «розповсюдження цифрових файлів on-line»;

2) словоскладання. Наприклад, *googleability* – «легкість, з якою можна відшукати інформацію в Інтернеті через певну пошукову систему»;

3) телескопія. Наприклад, *blog + celebrity > blogebriety* (блог+знаменитість = той хто відомий як автор блогів).

It's been quite a turnaround for Hilton, who said that before becoming a blogebriety he had been in a deep depression and last year filed for bankruptcy and was fired from a job at a celebrity weekly magazine.

4) аббревіація (акронімія). Наприклад, *DWT (Driving while texting)* – «одночасно вести машину та надсилати текстові повідомлення»; *MoSoSo (Mobile social software)* – «програма, яка дозволяє вам використовувати мобільний телефон для пошуку та спілкування з людьми on-line».

Для перекладу комп'ютерної термінології використовують декілька шляхів перекладу.

Транскодування: management – менеджмент; perforator – перфоратор; terminal – термінал.

Транскрипція: web-browser – веб-браузер; web-site – веб-сайт.

Транслітерація: processor – процесор; operator – оператор; monitor – монітор.

Транскрибування: tuner – тюнер; browser – браузер; provider – провайдер.

Змішане транскодування: on-line – он-лайн; interface – інтерфейс.

Адаптоване транскодування: profile – профіль; command – команда; menu – меню.

Калькування: control panel – панель управління; file system – файлова система; computer network – комп'ютерна мережа.

Описовий переклад: software – програмне забезпечення; burning – запис компактдиска.

Еквівалентний переклад: keyboard – клавіатура; bar – панель; drive – дисковод.

Отже, на підставі аналізу комп'ютерної лексики виявлено, що як англійська, так і українська комп'ютерна терміносистема є відкритою лексико-семантичною групою, що перебуває в динамічному розвитку й постійно поповнюється неологізмами для позначення нових реалій, які виникають під час професійної та наукової діяльності ІТ-фахівців.

ВОЙТЕНКО Ю.О., студентка 3 курсу
Науковий керівник – **СЕМІЛЕТКО В.І.**, канд. пед. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

СОЦІОКУЛЬТУРНІ УКРАЇНСЬКІ РЕАЛІЇ У СЕМАНТИЧНОМУ АСПЕКТІ ТА СПОСОБИ ЇХ ПЕРЕКЛАДУ НА АНГЛІЙСЬКУ МОВУ

Проблемі вивчення реалій та відтворення їх у перекладі присвячено чимало розгорнутих і коротких мовознавчих та перекладознавчих розвідок. Науковцями, такими, зокрема, як Р. Зорівчак, С. Влахов і С. Флорин, А. Реформатський, В. Уваров, А. Супрун, В. Рєпін, В. Крупнов,

запропоновано різнотипні класифікації реалій, досліджувано труднощі, пов'язані з адекватним перенесенням у перекладний текст усього масиву культурної інформації, закодованої в реаліях, що містяться у першотворі. Грунтуючись на аналізі численних перекладів літературних творів, українські дослідники (О. Кундзіч, В. Коптілов, Р. Зорівчак, О. Чередниченко та ін.) показують шляхи подолання мовних перешкод, зумовлених розбіжностями культур. Напрацювання цих та багатьох інших лінгвістів, втім, не лише не вичерпують питання, а, навпаки, чітко вказують на перспективи його подальшого вивчення.

Відтворення семантико-стилістичних функцій реалій у перекладі – кардинальне питання перекладознавства, при якому слід враховувати те, що в різні мови визначають свої власні адекватні способи перекладу реалій.

У процесі дослідження даної перекладацької проблеми ми спостерігали наступні способи перекладу реалій: транскрипцію, гіперонімічне перейменування, дескриптивну перифразу, комбіновану реномінацію, калькування, міжмовну транспозицію на конотативному рівні, метод уподібнення, контекстуальне розтлумачення реалій. Кожен із вищезазначених прийомів має власну прагматику, адекватність та «ефективність».

Досліджено проблему перекладу реалій як носіїв національного колориту, як одиниць безеквівалентної лексики, що викликають чималі труднощі в перекладі і є однією з центральних проблем у перекладознавстві. Актуальність теми наукового пошуку зумовлюється тим, що питання перекладу мовних реалій є недостатньо вивченим. Разом з тим, роль слів-реалій у процесі міжкультурної комунікації доволі важлива.

УДК 81'373'25

НИКОНЕНКО М.О., студентка 3 курсу
Науковий керівник – **ПОВШЕДНА І.В.**, асистент
Білоцерківський національний аграрний університет
fantaziyaF@gmail.com

ДО ПИТАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ОПИСОВОГО ПЕРЕКЛАДУ ПРИ ПЕРЕДАЧІ СУЧАСНИХ АМЕРИКАНСЬКИХ РЕАЛІЙ ПОБУТОВОЇ СФЕРИ

У сучасному світі відбувається динамічний розвиток мови шляхом поповнення її неологізмами та запозиченнями, тому перекладач постійно стикається з проблемою перекладу реалій, які відносяться до елементів мови, що позначають поняття, незрозумілі для інших культур і завжди становлять в процесі перекладу неабияку складність.

Переклад реалій – це частина великої і важливої проблеми передачі національної та історичної своєрідності, яка сходить до самого зародження теорії перекладу як самостійної дисципліни. Реалії входять до складу безеквівалентної лексики, але належать до найменш вивчених лінгвістичних одиниць.

З ціллю компенсації культурологічних лакун перекладач часто вдається до методу описового перекладу. На прикладі передачі українською мовою американських реалій побутової сфери розглянемо деякі з них: *hood* – худи – светр (кофта) з м'якого бавовняного трикотажу з каптуром. Характерні елементи – велика накладна кишеня спереду і шнурки для затягування каптура; *vans shoes* – сліпони, ванси – легкі кеди без шнурівки. Складаються з верхньої частини – парусини і гумової підшви; *the monks, monkstraps* – монки – вид взуття, в якому відсутня шнурівка, але при цьому вона забезпечена однією або двома пряжками. Монки з англійської перекладаються як «чернечі ремінці» через схожість пряжок з кріпленнями на взутті ченців. Загалом, при перекладі реалій типовими є наступні перекладацькі прийоми: транскрипція, транслітерація, приблизний переклад, калькування та описовий переклад. Останній займає своє почесне місце серед перелічених технік завдяки можливості повного тлумачення сутності тієї чи іншої реалії. У порівнянні з іншими способами перекладу описовий переклад має певні переваги у досягненні більшої прозорості змісту поняття, позначеного лексичним неологізмом.

ГОНТАР С.Є., студентка 4 курсу
Науковий керівник – СЕМІЛЕТКО В.І., канд. пед. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

ПЕРЕКЛАД НОВОУТВОРЕНИХ АНГЛОМОВНИХ КОНВЕРСІЙНИХ МЕТАФОР УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Визначення способів перекладу метафор-неологізмів, утворених шляхом конверсії, передбачає спробу встановити ступінь можливого наслідування у перекладі похідних граматичних характеристик новоутворень за збереження стилістичних і лексико-семантичних властивостей відповідних лексичних одиниць.

У відтворенні складних конверсійних метафор доречним видається: 1) калькування метафори з експлікацією дієслівної форми: *whitelist*, *white-list*, *white list* – занести до "білого" списку "zareєструвати ім'я, назву, електронну адресу або програму у списку таких, що є вільними від спаму (нав'язливо-рекламної інформації) і вірусу, а тому не підлягають заблокуванню", *mousetrap* – (по)ставити мишоловку "запрограмувати веб-сайт таким чином, що відвідувач не зможе легко з нього вийти"; 2) описовий переклад: *charge-cap* – ліміт/ обмеження податку, *mail-shoot* – розсилати рекламний матеріал поштою, *spin-doctor* – інтерпретувати тлумачити (події, політику), *mousetrap* – спіймати у пастку: *If your browser goes squirrely, you've been mousetrapped* (USA Today, Apr. 3, 2000) – Якщо Ваш браузер поводиться дивно, Вас "спіймано у пастку".

Так само описовий переклад є актуальним для відтворення змісту конверсійних аббревіацій, зокрема телескопізмів, утворених шляхом усічення і словоскладання на рівні принаймні двох морфем: *bluejack* (Bluetooth + highjack) – здійснити телефонний "наліт" "тимчасово захопити" мобільний телефон іншої людини шляхом надсилання анонімного текстового повідомлення через систему мобільного зв'язку Блутус": *The tourist was "bluejacked" – surreptitiously surprised with a text message sent using a short-range wireless technology called Bluetooth* (Associated Press, Nov. 13, 2003) – На туриста здійснили "телефонний наліт" – зненацька здивували текстовим повідомленням, надісланим через короткохвильову систему мобільного зв'язку Блутус.

Результати дистрибутивного аналізу перекладу англomовних вербалізованих іменників-неометафор (N→V) свідчать про таке співвідношення способів їх відтворення в українській мові: описовий переклад, транскодування метафори з експлікацією дієслівної форми, надання наближеного еквівалента, калькування метафори з експлікацією дієслівної форми та калькування. Оскільки типові способи та засоби конверсії в цих двох мовах різні, описовий переклад відповідних новоутворень українською мовою домінує, хоча й не виключає функціональну значущість надання вищезгаданих способів перекладу.

ПОЛЩУК Ю.Ю., студентка 3 курсу
Науковий керівник – СТІЛЕЦЬКА С.В., канд. пед. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

АДВЕРБІАЛІЗАЦІЯ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ ДІЄПРИКМЕТНИКОВИХ КОНСТРУКЦІЙ З PARTICIPLE II

Дієприкметник та дієприкметникові конструкції в англійській мові мають дещо відмінні граматичні риси у порівнянні з українською. Тому при перекладі використовуються різні способи та трансформації залежно від функціонального стилю текстового оточення і навіть від суб'єктивного фактору перекладача.

Participle II перекладається обставиною:

- часу:

When questioned Annie had implied vaguely that she was anxious about her brother-in-law. – Коли Енні почали розпитувати, вона дала зрозуміти, що турбується про свого шурина.

- причини:

When praised, he was ill at ease. – Коли його хвалили, він почував себе ніяково.

• умови:

It was a dreadful thing that he now proposed, a breach of the law which, if discovered, would bring them into the police court. – Те, що він пропонував, було жахливим: це було порушення закону, і, якби воно відкрилось, їх віддали б під суд.

Considered individually, the claims are not particularly convincing. – Ці твердження, якщо їх розглянути кожне окремо, не особливо переконливі.

• порівняння:

As if torn with inner conflict and indecision, he cried. – Він плакав, ніби його мучили внутрішня боротьба і сумніви.

Mr. Kantwise shook his head as though lost in wonder and admiration. – Містер Кентвайз покачав головою, наче переповнений відчуттям здивування і захоплення.

• допустовості:

Her spirit, though crushed, was not broken. – Хоча вона була подавлена, вона не була зломлена.

Though wounded, the soldier did not leave the battlefield. – Хоч і поранений, солдат не залишив поля бою.

Отже, при передачі конструкцій з Participle II часто застосовується граматична трансформація адвербіалізації, що матеріалізується у тексті підрядними реченнями часу, причини, умови, допустовості та ін.

УДК 81'255'37

СІДОРОВА К.С., студентка 3 курсу

Науковий керівник – ПОВШЕДНА І.В., асистент

Білоцерківський національний аграрний університет

katharine.sidorova@gmail.com

СИНТАКСИЧНИЙ СТАТУС ТА ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ АБСОЛЮТНИХ КОНСТРУКЦІЙ БЕЗ ДІЄПРИКМЕТНИКІВ

Особливий інтерес для перекладача представляють специфічні англійські конструкції, що не мають відповідників в українській мові. Досить поширеними такими конструкціями є *The absolute construction without participle* – абсолютні конструкції без дієприкметників. Такі конструкції вживаються в усіх жанрах літератури, але під час перекладу на українську мову у цьому аспекті існує багато особливостей, на які слід зважати. До абсолютних конструкцій без дієприкметників належать: *The Nominative Absolute Construction* – номінативні абсолютні конструкції; *The Prepositional Absolute Construction* – прийменникові абсолютні конструкції.

There she stood, a cup of coffee in her hand. – Вона стояла з чашкою кави в руках. Конструкцію вжито у функції супровідної обставини, українською мовою перекладено іменником з прийменником з.

The experiments over, the newspaper correspondents attacked the young scientists with questions. – Коли експерименти закінчилися, газетні репортери атакували молодих учених своїми запитаннями. Конструкцію вжито у функції обставини часу і перекладено українською мовою підрядним реченням часу.

Способи перекладу абсолютних конструкцій без дієприкметників як одиниць, що не мають постійного формального відповідника в українській мові, обмежується нормами української мови і тими формами, які є в мові перекладу. Абсолютні конструкції без дієприкметників можуть перекладається українською мовою підрядним реченням часу, окремими реченнями у складносурядному реченні або іменником з прийменником з, дієприслівниковим зворотом. Слід зауважити, що при перекладі абсолютних конструкцій без дієприкметників, необхідно враховувати усі фактори і пам'ятати, що адекватний переклад можливий лише тоді, коли ми перекладаємо конструкцію разом з головною частиною речення.

НИКОНЕНКО М.О., студентка 3 курсу
Науковий керівник – **ІГНАТЕНКО В.Д.**, асистент
Білоцерківський національний аграрний університет
fantaziyaF@gmail.com

НОМІНАЦІЇ ЗАПАХІВ У ДИСКУРСІ ОЛЬФАКТИВНОГО МАРКЕТИНГУ: ЛІНГВОКУЛЬТУРНИЙ ТА ПЕРЕКЛАДАЦЬКИЙ АСПЕКТИ

У сучасному світі виникає багато засобів рекламного спрямування, які потребують ретельного аналізу і метод ольфактивного маркетингу не є виключенням. Дана тема є актуальною, оскільки в ній обговорюється проблема вербалізації сенсорно-перцептивних модусів у їх тісному взаємозв'язку з когнітивно-культурними концептами в мовних картинах світу та їх прагматичного потенціалу в процесі комунікації. Метою нашого дослідження є вивчення мовного механізму об'єктивної запахів у французькій мові, виявлення ольфактивних концептів, які визначають специфіку французької мовної.

Ольфактивна перцепція є нечіткою і поєднує у собі різні елементи знаходить своє відображення у таких номінаціях, як іменники та прикметниках, іменні словосполучення, які побудовані на комбінаціях різних перцептивних модусів: номінативні одиниці ольфактивно-густативної семантики (miel, menthe poivrée, thé fumé, pain frais, café torréfié, egrume, pop corne) та номінативні одиниці ольфактивно-зорової семантики (menthe verte, sapin vert, herbe).

Ще одна класифікація характеризується номінативними одиницями, які мають асоціативний зв'язок між запахом і певними об'єктами матеріальної сфери або абстрактними поняттями.

Отже, природним середовищем для формування ольфактивних найменувань є мовне висловлювання, референтом якого стає сама позамова дійсність. Номінація запахів за допомогою синтаксичних одиниць, якими можна вважати словосполучення з ольфактивними класифікаторами та іменами предметів, частково пояснюється властивостями самих запахів: неможливістю їх називання без згадування предметів, яким вони належать. У використанні другорядних засобів для номінації запахів, якими виступають предметні іменники, проявляється економічність мови, яка намагається уникати кількісного збільшення одиниць плану вираження.

УДК 81-18

СТРАТЮК Н.М., ГАПОНЕНКО В.С., студенти 2 курсу
Науковий керівник – **ІГНАТЕНКО В.Д.**, асистент
Білоцерківський національний аграрний університет
mc9214alex@gmail.com

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ТЕКСТІВ ГАСТРОНОМІЧНОЇ ТЕМАТИКИ З ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ НА УКРАЇНСЬКУ

Матеріалом нашого дослідження були франкомовні та україномовні матеріали мережі Інтернет, а також матеріали друкованих наукових, публіцистичних та професійних видань гастрономічної тематики присвячені новому концепту гастрономічного дискурсу – *gastronomie moléculaire*/молекулярна гастрономія, який є об'єктом вивчення, а предметом – лексичні особливості перекладу з французької мови на українську складових цього концепту.

Актуальність роботи ми вбачаємо в тому, що лінгвокультурний і перекладознавчий аналіз концепту *gastronomie moléculaire* є недостатньо вивченим на матеріалі французької та української мов.

Гастрономічний дискурс, як і будь-який інший дискурс, є складним комунікативним явищем, особливості якого пов'язують з продуктом мовленнєвої дії, якому властива смислова однорідність, актуальність (доречність), прив'язаність до певного контексту, співвіднесеність з цілим прошарком культури, соціальної спільноти і навіть конкретним історичними подіями і періодами.

Перекладач має володіти знаннями не лише з кулінарії та гастрономії, але й знаннями фізико-хімічної термінології. Для перекладу хімічних термінів ми підібрали українські відповідники-аналоги, оказіональні відповідники, вдалися до конкретизації (*évaporateurs rotatifs – ротаційний вакуумний випарник*).

При відтворенні рецептів молекулярної кухні маємо справу із перекладом термінів хіміко-технологічних процесів як то: *gélification – желювання, dispersion – дисперсія, l'hydratation – гідратація, sphérisation – сферифікація*.

При перекладі більшості з наведених термінів можна застосовувати калькування. У перекладі (*sphérisation inverse congelée – протилежна сферифікація із замороження*) ми вдалися до конверсії, змінивши *participle passé* на іменник з прийменником. Термін “*emulsification*” можна перекласти калькуванням “*емульсифікація*” або використання відповідника “*емульгація*”. Термін “*pressurization au siphon*” було відтворено за допомогою генералізації.

Назви харчових домішок, що використовуються у молекулярній кулінарії, відтворюють кальками, еквівалентами назв хімічних речовин, транскрибується: *agar-agar – агар-агар*.

Таким чином, при дослідженні гастрономічного дискурсу ми зробили висновок, що перекладач має задіяти наступний арсенал перекладацьких прийомів (калькування, генералізація, конверсія, оказіональні відповідники, конкретизація) з метою досягнення мети міжкультурної комунікації.

УДК 811.111'367.633:811.161.2

ГАВРИЛЮК Т.І., студентка 3 курсу
Науковий керівник – **СЕМІЛЕТКО В.І.**, канд. пед. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

ПОЛІФУНКЦІОНАЛЬНІСТЬ АНГЛІЙСЬКОГО ПРИЙМЕННИКА FOR ТА ВІДОБРАЖЕННЯ ЦЬОГО ЯВИЩА У ПЕРЕКЛАДІ НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ

Вивчення поліфункціональності прийменника *for* та його переклад на українську мову не втрачає своєї актуальності, оскільки належить до категорії службових слів, що беруть участь у творенні мовних одиниць з відносною семантикою.

На сучасному етапі розвитку морфології англійської мови більша частина прийменників виконує функцію основних показників відносин між ім'ям та будь-яким іншим членом речення. Прийменники поділяють на такі групи: ті, що сильно граматизувалися; прийменники, що продовжують передавати виразну семантику відносин, місця, руху і часу; і ті, що передають як семантичні відносини, так і абстрактні значення. Прийменник *for* можна віднести до третьої групи прийменників.

Прийменник *for* входить у зв'язки з іншими членами речення утворюючи прийменникові сталі конструкції, значення яких не виводиться зі значень компонентів. Тому надзвичайно важливо вміти розпізнати такі конструкції в тексті, щоб правильно передати їх зміст: *for good or (for) ill (evil)* – щоб не трапилося, *for one's sake (for the sake of)* – заради когось; на чийсь користь; *not for Joe!* – нізащо. Прийменник *for* виражає різні смислові відношення і з іншими частинами мови, вказуючи на об'єкт дії, що на українську передається прийменником «для»: *He will do all he can for you.* – Він зробить усе, що в його силах для тебе; зі значенням відшкодування ціни «за»: *She bought these gloves for 60 hryvnas.* – Вона придбала ці рукавичка за 60 гривень; на користь, у підтримку когось: *I am for your proposal.* – Я підтримую твою пропозицію; позначення напрямку: *They are leaving for London tomorrow.* – Вони виїдуть в Лондон завтра; відстані: *He crawled for 300 yards.* – Він проповз 300 ярдів; причини «через», «за», «з причини», «у наслідок»: *He was rewarded for his bravery.* – Його нагородили за хоробрість; мети: *I'll call for you.* – Я покличу тебе; прийменник у причинно-наслідковому значенні «для того щоб», «щоб»: *To leave India for America.* – Залишити Індію, щоб жити в Америці; часу «в», «протягом», «на»: *I shall stay here (for) two hours.* – Я буду тут ще дві години; *They went to Germany for three weeks.* – Вони поїхали до Німеччини на 3 тижні і багато інших.

Через усю палітру наведених значень, яких отримує прийменник, можна стверджувати, що прийменник *for* є насправді поліфункціональним. При перекладі він не тільки передається прийменником, а часто виражається тим чи іншим відмінковим закінченням.

БУГАЙ А.К., студентка 3 курсу
Науковий керівник – **СЕМІЛЕТКО В.І.**, канд. пед. наук
Білоцерківський національний аграрний університет
Bugai18@ ukr.net

АД'ЕКТИВАЦІЯ В АНГЛО-УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ: ПРИЧИНИ ТА НАСЛІДКИ МОВНОЇ РЕАЛІЗАЦІЇ

До причин застосування ад'ективації у перекладі належать граматичні, словотвірні, жанрово-стилістичні та мовленнєві причини. Транспозиція у перекладі українською мовою зумовлена, перш за все, мовносистемними розбіжностями англійської й української мов. Мається на увазі відтворення мовними засобами у синтетичній українській мові відсутніх або менш функціональних у ній англійських дієслівних структур та елементів, що є характерними рисами аналітизму англійської мови

Проведений аналіз транспозиції частин мови у перекладі з англійської мови українською засвідчив, що застосування транспозиції у перекладі є результатом потреби аналітичної англійської мови у структуруванні синтаксису речення за допомогою складних лексико-граматичних конструкцій, що формуються навколо дієслівного центру, і, відповідно, відсутності такої потреби в синтетичній українській мові. Теоретичною підставою такого спостереження є твердження деяких науковців. Наприклад, Е. Сепір стверджує, що в аналітичних мовах навантаження припадає на речення, тоді як у синтетичних – на слово: «В аналітичній мові найважливіше значення має речення, слово ж становить менший інтерес. У синтетичній мові... поняття щільніше між собою групуються, слова обставлені багатше, але разом із тим виявляється загальна тенденція обмежувати вужчими рамками діапазон конкретного значення певного слова». Також до системно-граматичних причин слід віднести невідповідність категорій числа і граматичного роду. Категорія числа іменників є як в англійській, так і в українській мовах. Активно використовуються словотвірні трансформації при перекладі англійських новотворів, властивих, насамперед, художнім творам фантастичного характеру, пародіям, каламбурам, перифразам і т.д. Для даних жанрів особливо характерна авторська словотворчість, тобто «наявність оказіональної лексики й оказіонально-перетвореної фразеології».

Дуже часто при перекладі з англійської мови на українську можна спостерігати заміну іменника на прикметник, така заміна є дуже розповсюдженою, наприклад:

My participation in some of his adventures was always a privilege which entailed discretion and reticence upon me. (A.C. Doyle. The Adventure of the Devil's Foot).

Адже для мене участь у деяких пригодах завжди була честю, і це покладало на мене обов'язок бути *обачним і стриманим*. (А.К. Дойл. Дияволова нога).

Проведений аналіз ад'ективації засвідчив, що її застосування є результатом потреби аналітичної англійської мови у структуруванні синтаксису речення за допомогою складних лексико-граматичних конструкцій.

БОВКУН К.К., студентка 3 курсу
Науковий керівник – **ПОВШЕДНА І.В.**, асистент
Білоцерківський національний аграрний університет

ЗАСТОСУВАННЯ ОПИСОВОГО ПЕРЕКЛАДУ ПРИ ПЕРЕДАЧІ АНГЛІЙСЬКИХ АНТРОПОНІМІВ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Описовий переклад – це такий прийом перекладу нових лексичних елементів вихідної мови, коли слово, словосполучення, термін чи фразеологізм замінюється в мові перекладу словосполученням (або більшим за кількістю компонентів словосполученням), яке адекватно

передає зміст цього слова або словосполучення. До описового перекладу ставляться такі вимоги: переклад повинен точно відбивати основний зміст позначеного неологізмом поняття; опис не має бути надто докладним; синтаксична структура словосполучення не повинна бути складною.

При застосуванні описового перекладу важливо стежити за тим, щоб словосполучення в мові перекладу точно і повно передавало всі основні ознаки поняття, позначеного словом оригіналу.

Приклад описового перекладу наводить І.В. Корунець: "the Tommies were numbered, formed fours, right turned and marched away." І його переклад: "Рядових солдатів порахували, вишикували по чотири, повернули праворуч і відвели геть". Ідіома-антропонім, перекладена описовим виразом, не знаходить повного відображення всіх тонкощів значення в українському варіанті (Tommy – умовне ім'я, що використовувалося в зразках офіційних документів для військових). Але тут жодним чином не спотворено перекладу, оскільки таке фонове знання в даному контексті не є необхідним для розуміння змісту висловлювання. Проте так відбувається не з кожною ідіомою. В тому ж джерелі наводиться ще один варіант перекладу ідіоми – антропоніма: he's upset, because we don't run JimCrow buses" (B.Gerry) = "Він дуже засмутився, що в нас не ходять автобуси тільки для негрів". Тепер явно видно, що у формуванні концепту україномовного читача буде бракувати конотації, що несе в собі назву JimCrow. Як пояснює фразеологічний словник, таке зневажливе прізвисько дали чорношкірим американські расисти, за назвою пісні Т. Райса, написаної в ХІХ столітті, яка була частиною негритянських шоу. Український варіант мав би якимось чином зберегти цю конотацію і замінити нейтральне слово "негри" на більш емоційно забарвлене, скажімо, "чорнопикі". Ясна річ, речення з такою заміною буде звучати з відтінком іронії, як і в англійському оригіналі, хоча зберегти вживання власної назви тут неможливо через граматичні відмінності англійської та української мов.

У порівнянні з транскодуванням описовий переклад має певну перевагу, а саме, завдяки ньому досягається більша прозорість змісту поняття, позначеного відповідником неологізму.

УДК 811.111'25'276.3-053.6

ПЕШЕХОНОВ С.О., студент 1 курсу
Науковий керівник – **ПИЛИПЕНКО І.О.**, асистент
Білоцерківський національний аграрний університет
inna_ra.82@mail.ru

АНГЛІЙСЬКИЙ МОЛОДІЖНИЙ СЛЕНГ ТА ЙОГО ПЕРЕКЛАД

У наші дні країни та континенти стають все ближчими один до одного. Вони мають можливість спілкуватися між собою через транспортні маршрути, радіо, супутниковий зв'язок та Інтернет. Змінилося також і ставлення до іноземних мов. Нині знання мов є не лише показником гарної освіти, але й необхідністю. Зазвичай при вивченні іноземних мов до уваги беруться лише деякі стандарти мови. І не завжди вдалими є спроби людини, яка вивчала лише певні мовні стандарти, спілкуватися з носієм цієї мови.

Розмовна мова значно відрізняється від літературної та письмової. Мова ж має бути засобом спілкування, а не бар'єром. Саме для полегшення спілкування необхідно вивчати розмовні стандарти в іноземній мові.

Сленг є невід'ємною частиною будь-якої іноземної мови. Сленг – це постійне словотворення, основу якого становить принцип мовної гри. Дуже часто саме комічний, ігровий ефект є головним у сленговому тексті. Для молоді є важливим не тільки, «що сказати», але і «як сказати», аби бути цікавим співрозмовником.

Метою даної статті є висвітлення питання щодо молодіжного сленгу в англійській мові, характеристика деяких його особливостей, а також його переклад. Під поняттям «молодіжний сленг» розуміють сукупність мовних засобів високої експресивної сили, які постійно трансформуються і використовуються у спілкуванні молоддю, що знаходиться у дружніх стосунках.

В англійській мові деякі технічні терміни починають використовуватися як сленг. Соціальний розвиток, технічний прогрес, нові віяння в культурі сприяють розвитку англійського молодіжного сленгу, який являє собою значний прошарок розмовної мови, що має тенденцію швидко трансформуватися, постійно змінюватися та оновлюватися.

Англійський молодіжний сленг є засобом самовираження, який використовується молоддю для більшого емоційного забарвлення своєї мови, для створення нових, «свіжих» назв для тих слів, які найчастіше вживаються в їхньому житті. Особливостями молодіжного сленгу є зміна значень літературної мови, заміна слів синонімами, використання скорочень, фразових дієслів, фразеологізмів та інші прийоми утворення нових експресивних висловлювань. Переклад молодіжного сленгу потребує від перекладача уваги, тонкого відчуття особливостей цього прошарку лексики. Найбільш вдалим та адекватним здається переклад англійського молодіжного сленгу, коли вдається підібрати відповідне слово або висловлювання українського молодіжного сленгу.

ЗМІСТ

Волинець Д.В. New challenge to weed control.....	3
Коломієць В.О. Areas of risk assessment research on transgenic plants.....	3
Янчевська О.Є. Why do plants require so much water?.....	4
Маховик К.А. Dutch cattle breeds.....	4
Кондратенко А.О. Proper cow management.....	5
Сапегов В.С. Hahdshake history.....	6
Поляков Д.С. How butterflies self-medicate	6
Пустільник О.О. Modern Technologies in barley growing.....	7
Пікалова Є.А. Particularity of rabies epidemiological process in Ukraine.....	8
Панкін О.С. Genetic Engineering: Feeding the EU's Livestock.....	9
Кравчук Я.О. Status and trends of development management improvement in milk production by crisis conditions in Ukraine.....	10
Сікора К.В. Competitiveness of milk processing enterprises in the world.....	10
Катков В.В. Ways of marketing improvement in pork sales in the global market.....	11
Парфенюк М.І. Modern technologies in wheat growing.....	12
Гордейчик Є.О. Modern fertilizers and the environment protection.....	13
Макарчук В.В. Pros and cons of non-tillage soil cultivation.....	14
Михайлюк Д.В. Unintended biological effects of plant-incorporated protectants.....	15
Проценко Ю.О. Growth of weeds and volatile oil yield of marigold	15
Крутоус О.В. Skip-row corn: alternative in conventional planting.....	16
Линник Л.Б. Роль невербальних засобів спілкування у публічному мовленні.....	17
Іванова О.В. Фразові дієслова як феномен англійської мови.....	17
Гетьман О.С. Intercultural competence.....	18
Чубарова О.О. Cockney rhyming slang.....	18
Кузвесова М.С. Особливості вживання фразеологічних одиниць, як засобу передачі комічного ефекту в англійській картині світу	19
Полташевська Ю.В. Способи витіснення суржиків з мови.....	20
Лещук А.В. Етнокультурознавчий аспект змісту фразеологізмів.....	21
Шевченко М.В. До питання про походження крилатих латинських висловів.....	22
Сирнікова І.А. Внесок клавдія галена у творення медичної термінології.....	22
Нестеренко А.А. Роль дидактичної поеми вергілія «георгіки» у розвитку медицини і ветеринарної практики.....	23
Никоненко М.О., Сідорова К.С. Лексико-семантична когезія між реченнями у текстах різних функціональних стилів мови	24
Войтко І.В. Особливості англійської національної кухні.....	25
Ластовка О.П. Проблематика удосконалення власного мовлення.....	26
Ардт Т.Б. Mehrdeutigkeit im Verhältnis von Rechtssprache zu Allgemeinsprache.....	27
Бутмарчук В.О. Особливості перекладу німецьких фразеологізмів на українську мову	28
Полташевська Ю.О. Національно-культурна своєрідність семантики німецьких фразеологічних одиниць з колористичним компонентом.....	28
Нечупій Т.В. Явище «денгліш» в сучасній німецькій мові.....	28
Ардт Т.Б. Відтворення віддієслівних прикметників німецької мови засобами української мови.....	29
Андрійчук І.С. Особливості виокремлення тематичних груп ветеринарної лексики в складі сучасної української літературної мови.....	30
Втюрін С.А. Ветеринарна лексика в складі сучасної української мови, її структурні та семантичні групи.....	31
Пономарьова Л.М. Семантико-функціональні особливості лексеми <i>факторинг</i> у сучасній українській мові.....	31
Бутмарчук В.О. Художні досягнення американської експериментальної драми.....	32
Єрко А.І. Труднощі навчання англійського лексичного матеріалу.....	33
Димань Н.О. Верланізована лексика у мові французької молоді.....	34
Бородіна Я.М. Особливості перекладу комп'ютерних термінів на українську мову.....	34
Сідорова К.С. Особливості перекладу англійців у текстах французьких ЗМІ.....	35
Бутмарчук В.О. До питання варіативності перекладу герундіальних конструкцій.....	36
Миколюк Ю.О. Особливості перекладу рекламних текстів.....	36
Проценко Л.С. Переклад скорочень у науково-технічних текстах.....	37
Соболева О.О. Англійські лексичні новоутворення у сфері комп'ютерних технологій та особливості їх перекладу українською мовою.....	38

Войтенко Ю.О. Соціокультурні українські реалії у семантичному аспекті та способи їх перекладу на англійську мову.....	38
Никоненко М.О. До питання застосування описового перекладу при передачі сучасних американських реалій побутової сфери.....	39
Гонтар С.Є. Переклад новоутворених англомовних конверсійних метафор українською мовою.....	40
Поліщук Ю.Ю. Адвербіалізація при перекладі дієприкметникових конструкцій з Participle II.....	40
Сідорова К.С. Синтаксичний статус та особливості перекладу абсолютних конструкцій без дієприкметників.....	41
Никоненко М.О. Номінації запахів у дискурсі ольфактивного маркетингу: лінгвокультурний та перекладацький аспекти.....	42
Стратюк Н.М., Гапоненко В.С. Особливості перекладу текстів гастрономічної тематики з французької мови на українську.....	42
Гаврилюк Т.І. Поліфункціональність англійського прийменника <i>for</i> та відображення цього явища у перекладі на українську мову.....	43
Бугай А.К. Ад'єктивація в англо-українському перекладі: причини та наслідки мовної реалізації.....	44
Бовкун К.К. Застосування описового перекладу при передачі англійських антропонімів українською мовою.....	44
Пешехонов С.О. Англійський молодіжний сленг та його переклад.....	45